

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

leto: XXXIX december 2007 številka: **12**

Viharnik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 2,90 €

naslovna tema

Leto 2007 se izteka

gozdarstvo

**Problematika kompleksnosti
gospodarjenja z višinskimi gozdovi**

kmetijstvo

**Ustrezna izobrazba za opravljanje
dopolnilne dejavnosti**

veterina

Debelost pri psih

Ena od skrivnosti življenja, zaradi katere je vredno živeti, je ta, da imaš cilj, ki je vreden truda, in da ga vztrajno uresničuješ, pravi ena izmed večnih modrosti.

Zaposleni v GG Slovenj Gradec vemo, kaj hočemo v prihodnje, vemo, zakaj se trudimo in vztrajno razvijamo dejavnost gozdarstva, primarne predelave lesa v tehnološkem, organizacijskem in kadrovskem pogledu.

V začetku leta smo od države odkupili delež Smreke Gornji Grad, ki je izdelovalec lesenih masivnih hiš z dolgoletno tradicijo. Namen je vertikalna povezava s podjetjem, ki ima znanje, tržišče, kadre in izkušnje na področju izdelave lesenih masivnih hiš, ki je eden izmed projektov, ki ga bomo v Gozdnem gospodarstvu uresničili v prihodnje.

Skupaj s partnerji smo ustanovili podjetje za energetiko, ki se bo ukvarjalo s proizvodnjo toplotne in električne energije, pridobljene iz lesne biomase.

Zaradi različnih interesov v politiki vodenja smo prekinili partnersko pogodbo z gradbenim podjetjem IGEM Otiški Vrh in ustanovili novo gradbeno podjetje Koroške gradnje s CMC Celje. Želeli smo kupiti Žago Glin Nazarje, vendar pa se v šestih mesecih nismo uspeli pogoditi z lastniki, tako smo po sedmih mesecih žaganje v Savinjski dolini opustili.

V letošnjem letu smo ogromno energije porabili za uvajanje novega informacijskega sistema, katerega popolno delovanje bomo dosegli v letu 2008, ko lahko pričakujemo ažurne in natančne podatke za pregled nad poslovanjem ter kvalitetno podporo za pravočasno in pravilno poslovno odločanje.

V delniški družbi GG SG bomo v letošnjem letu presegli načrtovano realizacijo; iz državnih gozdov smo pridobili 60.000 m³ oblovine, od drugih gozdnih posestnikov pa smo odkupili še dodatnih 51.000 m³. Tako smo skupno obvladovali 111.000 m³ oblega lesa, od tega smo v lastni predelavi razžagali 72.000 m³. Vsekakor je pomembno, da smo z žago omogočili, da večino lesa, ki ga pridobimo iz državnih gozdov, predelamo doma in s tem lesni surovini dodamo vrednost.

Konec koncev gospodarimo z državno naravno surovino in prav je, da z njo gospodarno ravnamo in optimalno izkoriščamo lesno proizvodnjo funkcijo gozdov ter les, ki ga pridobimo iz teh gozdov, čim bolj optimalno ovrednotimo. Ta proces dodajanja vrednosti bomo v prihodnje nadaljevali z izdelki z višjo vrednostjo.

Naša usmeritev je torej dodati vrednost lesu, ki ga pridobivamo iz koroških gozdov, z razvojem primarne obdelave v tehnološkem, organizacijskem in tržnem pogledu ter s tem omogočiti možnost za nadaljnji razvoj finalne lesne industrije. Ideje iz preteklosti smo v letošnjem letu oblikovali v projekte, ki jih bomo v obdobju 2007–2013 uresničili za posodobitev tehnologije na področju gozdarstva in lesarstva, za uvajanje novih izdelkov ter razvoj kadrov. Zaposleni v podjetju imamo jasno vizijo in vemo, kam gremo. Prepričan sem, da smo to sposobni tudi realizirati. Prihodnost je naša priložnost.

Zahvaljujem se vsem svojim sodelavcem za zaupanje, vzpodbude in energijo, ki smo jo skupaj vlagali v delo, da smo lahko uspešno zaključili poslovno leto.

Prijetne praznike in naj Vam tudi v prihodnje uspeva v življenju trdo delati, veliko se igrati in živeti v ljubezni, kot pravi še ena od večnih modrosti.

Silvo Pitržnik

Leto 2007 je prineslo Zavodu za gozdove Slovenije veliko sprememb, novosti in presenečenj, ki so se odražale v postopkih sprejemanja pomembnih zakonskih in podzakonskih aktov. Kljub pomislekom nekaterih sorodnih institucij Zavod za gozdove Slovenije ostaja nosilec načrtovanja in razvoja na področju gozda, gozdarstva, lovstva, v prihodnje tudi terenskega naravovarstva in še bi lahko naštevali. Obseg nalog in pristojnosti se je bistveno povečal, kar stroki prinaša niz prednosti, a tudi odgovornosti.

Odhajajoče leto je končno prineslo sprejem dolgo pričakovanega Nacionalnega gozdnega programa, ki je in bo rdeča nit bodočega strateškega razvoja gozdov in gozdarstva. Spremembe so bile pričakovane, nikakor niso revolucionarne, temeljijo pa na tradicionalnih načelih gozdarske stroke: na sonaravnosti, trajnosti, multifunkcionalnosti, ekološki pestrosti itd. Nekoliko več sprememb je prinesla novela Zakona o gozdovih, ki je temeljni zakonski akt gozdarske stroke. Sprejet je bil v jesenskem času. Še vedno pa je v proceduri novela Zakona o divjadi in lovstvu, ki prinaša bistvene novosti na področju organiziranega lovstva. Lovske orga-

nizacije, v mislih imam predvsem Lovsko zvezo Slovenije, se zopet zapletajo v intrige in obrekovanja, namesto da bi se aktivno vključile pri sooblikovanju omenjenega zakona. Vsi zgoraj navedeni zakonski akti bodo značilno vplivali na delo gozdarske stroke v prihodnje. Za zaposlene v Zavodu za gozdove Slovenije je pomembno tudi dejstvo, da je Vlada Republike Slovenije imenovala Jošta Jakšo za novega direktorja. Predsednik Sveta, ki je najvišji organ upravljanja, je v jesenskem času postal »koroške gore list« Jože Jeromel. Priznati si moramo, da je bilo sprememb na področju delovanja Zavoda za gozdove Slovenije zares veliko in vse so več ali manj zelo pomembne. Spremenjena zakonodaja pa ne prinaša večjih sprememb za lastnike gozdov, saj pravice in dolžnosti ostajajo v glavnem v enakih okvirih kot doslej. Vstop v Evropsko unijo je prinesel tako lastnikom kot zaposlenim na Zavodu za gozdove Slovenije še več birokracije, dokumentacija za vlaganja v gozdove je zahtevna in obsežna, kontrole izvedbe ukrepov so pogoste in večkratne itd. Ni vse dobro, kar je evropskega. V prihodnje se moramo opreti tudi na svojo gozdarsko tradicijo, lastno znanje in strokovne izkušnje. Upam, da bo leto 2008 na področju gozdov in gozdarstva prineslo kaj koristnega. Mogoče bo gospodarjenje z državnimi gozdovi preneseno na bodoče pokrajine ...

V izteku leta 2007 se v imenu sodelavcev iskreno zahvaljujem lastnikom gozdov, članom Sveta območne enote, kolegom v drugih organizacijskih enotah, poslovnim partnerjem, strokovni javnosti, predstavnikom lokalnih skupnosti in vsem drugim za tvorno in plodno sodelovanje v preteklem letu. Vsem, še posebej bralcem *Viharnika*, želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Milan Tretjak

Levo Silvo Pitržnik, desno Milan Tretjak

Podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov

Primož Areh, dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

V prijetnem ambientu gostišča Žolnir v Kostanjevici ob Krki so bila 6. 12. 2007 podeljena priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov v Sloveniji. Vsakoletno prireditelj je organiziral Zavod za gozdove Slovenije. Priznanja so bila podeljena štirinajstim lastnikom iz vseh območnih enot.

Lastniki gozdov so bili izbrani na podlagi dolgoletnega vestnega dela v svojih gozdovih ter na podlagi sodelovanja s strokovno službo ZGS. Namen podelitve teh priznanj je spodbujanje dobrega in kvalitetnega gospodarjenja z našimi

gozdovi ter prepoznavnost posameznih lastnikov gozdov, ki vse svoje življenje posvečajo kvalitetnemu gozdarskemu delu in razvoju gozdov. Pomen vestnega in dobrega dela v slovenskih gozdovih so poudarili tudi naslednji slavnostni govorniki: Mojmir Pustoslemšek (župan občine Kostanjevica ob Krki), Robert Režonja (predstavnik Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo), Stane Pajk (poslanec Državnega zbora), Jošt Jakša (direktor ZGS), Jože Jeromel (predsednik Sveta ZGS) in Andrej Berdajs (predsednik Zveze lastnikov Gozdov Slo-

Ivan Večko v družbi direktorja ZGS Jošta Jakše, revirnega gozdarja Primoža Areha in predsednika sveta ZGS Jožeta Jeromla (foto Mirko Cehner)

Ivan Večko prejema priznanje od direktorja ZGS Jošta Jakše.

Priznanje Ivana Večka – letošnjega najboljšega skrbnega lastnika gozda v OE Slovenj Gradec

venije). Vsi so tudi čestitali prejemnikom priznanj, ki sta jih podelila direktor ZGS Jošt Jakša in Tone Lesnik. Vsi prejemniki priznanj so bili udeležencem prireditve prikazani tako v besedi kot v sliki. Nizale so se različne življenjske zgodbe, vse pa so povezane z ljubeznijo do naših gozdov ter s kvalitetnim in poštenim delom v njih. Zelo dobro popotnico nam mlajšim, tako gozdarjem kot lastnikom gozdov, je podal prejemnik priznanja iz Območne enote Sežana Jože Meden. Poudaril je vestno delo, poštenost v medsebojnih odnosih, spoštovanje zgodovine in iskanje dobrega v vsaki politični ureditvi. Prireditelj je popestril tudi pester kulturni program. Od leta 1999 je priznanje za skrbno gospodarjenje z gozdom prejelo 126 lastnikov gozdov, od tega so bile 4 lastnice. Same prireditve se je udeležilo 80 udeležencev. Območno enoto Slovenj Gradec smo zastopali Mirko Cehner, Jože Jeromel (predsednik Sveta ZGS), Primož Areh in Ivo Večko, ki je bil zaradi vestnega in kvalitetnega dela v svojih gozdovih izbran za „najlastnika“ v Območni enoti Slovenj Gradec.

14 najbolj skrbnih lastnikov gozda v letu 2007

Informativni gozdarski storži v novembru

— Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ☎ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

November je bil vremensko zelo ugoden mesec za delo v gozdu. Do 9. novembra smo imeli na Koroškem jasno do delno jasno vreme, ki ga je v različnih dnevnih terminih prekinila nekajurna oblačnost. Razen 3. in 4. novembra, ko je bila jutranja temperatura okoli 6° C, so bile v ostalih dneh minimalne jutranje temperature okoli 0°, maksimalne dnevne pa so se gibale v tem obdobju med 3° in 8° C (8. 11. celo do 13° C). 9. novembra je prineslo nad naše kraje vlažne zračne gmote, ki so povzročale lokalne padavine v obliki rahlega dežja, v višjih predelih pa v obliki snežnih neviht. Deževalo in snežilo je v nočnih in jutranjih urah 11., 12., 14. in 17. 11., ves dan pa je snežilo do nižin 18. novembra. Snež-

Zadnje štiri novembrske dni se je se ohladilo (jutranje temperature celo do -6° C, dnevne maksimalne celo okoli 0° C). Prvo uradno poledico smo imeli v Mežiški dolini že 12. novembra. Tla so za dalj časa poledenela v senčnih predelih toplotnega obrata (inverzija). Novembrski mraz je do konca slekel krošnje listavcev pa tudi macesnov.

Za gozdarje javne gozdarske službe je bil november bolj pisarniško obarvan zaradi končnih prevzemov in obračunov gojitvenih in varstvenih del (nacionalna shema) ter priprave dokončnih programov vlaganj v gozdove v letu 2008 in drugih aktivnosti na naši območni enoti. Dobro administrativno izvedena gozdarska

rednega delovnega časa pod vodstvom Hinka Andrejca gozdarji in gozdarke na krajevnih enotah.

V Lukovici je 5. novembra potekalo izobraževanje za vse, ki sodelujejo pri izvedbi tega projekta, med vsemi udeleženci jih je bilo kar 70 % iz Zavoda za gozdove Slovenije.

V Otiškem Vrhu in bližnji okolici imajo lastniki gozdov velike težave s podlubniki, zaradi katerih so se jim že nekaj let zapovrstjo posušile velike količine smrek. Vzrokov za prekomerno namnožitev podlubnikov je več (fiziološko opešano drevje, suša v preteklih obdobjih, letošnji marčevski snegolom, bližina lesnih skladišč, vpliv onesnaženega zraka in drugo). Kljub skrbnim preventivno varstvenim ukrepom se težave s podlubniki na tem predelu nadaljujejo. Posameznim lastnikom izginja ekonomsko zanimiva smreka, od gozda pa je odvisen tudi nadaljnji obstoj njihovih kmetij. Pri analizi vzrokov za nastale težave sodeluje gozdarska služba za varstvo gozdov (Gozdarski inštitut Slovenije, ZGS, Biotehniška fakulteta – Oddelek za gozdarstvo in obnovljive naravne vire). 8. novembra smo na treh lokacijah (Jeglijenk, Rožič, Bauh) nabrali vzorce vej za analizo vsebnosti žvepla in drugih škodljivih elementov v iglicah smrek.

Prekomerna vsebnost omejenih elementov v iglicah je pokazatelj onesnaženega zraka. Vzorčne veje smo poslali na Gozdarski inštitut, kjer so pričeli z analizo. Rezultati analize bodo potrdili ali pa ovrgli mnenje lastnikov gozdov, da je vzrok za nastale težave predvsem v dimnih izpuštih iz bližnje tovarne ivernih plošč.

Oddelek za gojenje in varstvo gozdov (ZGS) je v sodelovanju z Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire (Biotehniška fakulteta) 8. novembra v Kočevju organiziral izobraževalno delavnico za zaposlene na ZGS z naslovom Gozdno-gojitveni problemi v jelovobukovih gozdovih na visokem krasu. V našem gozdnogospodarskem območju je zelo malo takih gozdov, vendar bodo zaključki delavnice zanimivi tudi za koroške gozdarje.

15. novembra 2007 je na Mašunu (OE Postojna) potekala delavnica na temo Smernice za pripravo načrtov upravljanja z velikimi zvermi. Izsledki delavnice so zanimivi tudi za odgovornega pri koroški javni gozdarski službi za gozdne živali in lovstvo Zdravka Miklašiča, saj tudi na Koroško zaide kakšen medved, ris pa je v zgornjem delu Mežiške doline stalno prisoten.

Kako je potrebno gospodari-

Jošt Jakša še kot vodja službe za varstvo gozdov na žarišču lubadark pri Rožiču v Otiškem vrhu

ne padavine niso bile obilne. Nižinske predele je prekrila le do 3 cm, višje pa 10 in več cm debela snežna odeja, katera pa se je hitro sesedala. Nad 1000 m nadmorske višine je 26. novembra snežna ploha proti jutru rahlo pobelila posamezna pobočja. Od 19. do 23. novembra je prevladovala inverzija, zato se je zrak v planinah segrel celo do 14° C, topel fen pa je iz 24. na 25. november z zahoda prinesel dež. Močno je vlivalo vse do jutra, nad 1000 m nad morjem pa je sneženje ustvarilo lepe snežne motive.

dela v pisarni potekajo po zaključenih terenskih pregledih, kontrolah (notranje, zunanje) in prevzemih. Obračunali smo gojitvena in varstvena dela v zasebnih gozdovih, katera so revirni gozdarji prevzeli v novembru.

V novembru je bil aktiven razpis za pridobivanje subvencij po Programu razvoja podeželja za izgradnjo gozdnih prometnic in nabave gozdne mehanizacije. Pri pripravi projektov so v OE Slovenj Gradec neumorno sodelovali tudi izven

Črničevje v snegu na Košenjaku (21.11.2007)

Rdeči bor na Košenjaku

Foto: Gorazd Mlinšek

ti v gorskih gozdovih – v zelo občutljivih ekosistemih – in kateri so operativni ukrepi za doseganje zastavljenih dolgoročnih in kratkoročnih ciljev v gozdovih, v katerih se prepletajo z gospodarsko funkcijo tudi ostale pomembne funkcije gozda, smo zaposleni na OE Slovenj Gradec teoretično in praktično strokovno razpravljali na dvodnevni delavnici 20. in 21. novembra na Košenjaku. Pri izvedbi sta sodelovala tudi Jurij Gulič (Zavod za varstvo narave – OE Maribor)

in vodja Oddelka za gozdnogospodarsko načrtovanje Dragan Matjašič.

Vlada je 28. novembra 2007 potrdila Jošta Jakša za novega direktorja Zavoda za gozdove, kateremu je vodstveno vlogo slovenske javne gozdarske službe predal Andrej Kermavnar. Jošt Jakša je bil vodja službe za varstvo gozdov v ZGS.

29. novembra nas je obiskal vodja Oddelka za gojenje in

varstvo gozdov Zoran Grecs, s katerim sem sodeloval na sestanku o naročilu sadik za gozdno proizvodnjo v drevesnici Omorika na Muti. Pridružil se nama je tudi vodja oddelka za gojenje in varstvo gozdov v OE Maribor Nenad Zagorac. Strokovnim razglabljanjem s terena sta prisluhnili direktorica drevesnice Marina Herman Planinšek in Vlado Planinšek.

16. novembra je bil v OE Slovenj Gradec iz skupine šestih

najbolj skrbnih lastnikov gozda na posameznih krajevnih enotah izbran najbolj skrbni lastnik v letu 2007. **Posebna komisija ZGS OE Slovenj Gradec je na osnovi določenih kriterijev za letošnjega območnega »naj« lastnika gozda izbrala Iva Večka iz Završ nad Mislinjo, KE Mislinja.** Svečana podelitev priznanj vsem štirinajstim območnim lastnikom gozdov je bila 6. decembra 2007 v Kostanjevici na Krki (OE Brežice).

Odličnost v gozdovih 2007

Tone Lesnik, Gorazd Mlinšek

V četrtek, 6. decembra 2007, ob 11.00 uri je bila v gostilni Žolnir v Kostanjevici na Krki slovesna podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov. Prireditel organizira Zavod za gozdove Slovenije, ki od leta 1999 vsako leto podeli priznanje najbolj skrbnim lastnikom gozdov; po enemu iz vsake od 14 območnih enot. Namen te aktivnosti javne gozdarske službe je opozoriti na pomen dobrega gospodarjenja z zasebnimi gozdovi in prikazati lastnosti ter delo skrbnih lastnikov gozdov. Na prireditvi so povabljeni predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, lokalnih skupnosti, poslanci državnega zbora, združenj lastnikov gozdov, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Zavoda za varstvo narave, Gozdarskega inštituta Slovenije, Biotehniške fakultete, Sveta Zavoda za gozdove Slovenije in drugih organizacij v družbenem okolju, ki je povezano z gozdovi in gozdarstvom.

V Sloveniji je trenutno okrog 70 odstotkov celokupne površine gozdov v zasebni lasti. Skupno število lastnikov gozdov ocenjujemo na več kot 300 000, s solastniki vred pa na blizu 500 000. Zasebna gozdna posest je v Sloveniji večinoma zelo razdrobljena, kar pomeni, da ima en lastnik

več parcel na različnih mestih. Povprečna velikost gozdne parcele je manj kot 3 hektare. Lastniki gozdov imajo pravico in dolžnost gospodariti z gozdovi, to je pridobivati iz njih les, graditi in vzdrževati gozdne prometnice, gozdove negovati in obnavljati in pri tem upoštevati predpise in načela gozdarske stroke. Gospodarjenje z gozdovi usmerjata javna gozdarska služba in Zavod za gozdove Slovenije, država Slovenija pa namenja finančna sredstva za vlaganja v gozdove iz državnih in evropskih sredstev. Kljub temu je pri lastnikih gozdov potrebno veliko truda za vzpodbujanje interesa za gospodarjenje z gozdovi, posebno pri lastnikih z majhno gozdno posestjo, ki niso finančno odvisni od gozdov. Med lastniki so velike razlike v velikosti njihove gozdne posesti, odvisnosti od dohodka iz gozda, interesa, opremljenosti in usposobljenosti za delo v gozdu. Med njimi so mnogi, ki si zaslužijo posebno priznanje. Dobro gospodariti z gozdom pomeni negovati ga, pa čeprav ne moreš pričakovati od njega takojšnjih ali veli-

kih dobičkov. Dober gospodar z gozdom je samoiniciativen in s svojim zgledom vzpodbudno vpliva tudi na druge lastnike gozdov. Ob njem je gozdar javne gozdarske službe dobrodošel svetovalec in pomočnik. Izbira najbolj skrbnega lastnika gozda teče v Zavodu za gozdove Slovenije vsako leto na dveh ravneh. Najprej izbirajo skrbne lastnike po določenih kriterijih na krajevnih enotah, potem pa izmed njih na vsaki območni enoti z ocenjevanjem izberejo po enega, ki dobi priznanje na državni ravni. Od leta 1999 je doslej prejelo priznanje za skrbno gospodar-

OE Slovenj Gradec imenovala najbolj skrbnega območnega lastnika gozda. Na svečani podelitvi v Kostanjevici je prejel priznanje Ivo Večko, p. d. Pristovnik, iz Završ nad Mislinjo.

Letošnji območni najbolj skrbni lastnik gozda Ivo Večko je lastnik gozda v KE Mislinja. Na drugih krajevnih enotah Območne enote Slovenj Gradec so bili za najbolj skrbne lastnike gozdov izbrani: v KE Slovenj Gradec Jožef Rotovnik, p. d. Plesnik, v KE Dravograd Rudolf Hubman, p. d. Barišnik, v KE Prevalje Marko Močilnik, p. d. Škof, v KE Črna

jenje z gozdom 112 lastnikov gozdov, med njimi 4 ženske.

V Območni enoti Slovenj Gradec so po določenih kriterijih izbrali 6 na posamezni krajevni enoti najbolj skrbnih lastnikov gozda. Iz te skupine je komisija ZGS

Ivan Voler, p. d. Kavšak, in v KE Radlje Branko Pokeržnik, Repnjek.

Vsem letošnjim najbolj skrbnim lastnikom gozdov čestitamo! Širši javnosti jih bomo predstavili v naslednji številki Viharnika.

Problematika kompleksnosti gospodarjenja z višinskimi gozdovi

Mika Medved, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Konec novembra smo za vse zaposlene strokovne delavce OE ZGS Slovenj Gradec organizirali dvodnevni seminar – izobraževalno delavnico na Košenjaku.

Ideja o izvedbi delavnice prav na Košenjaku se je porodila ob pripravi na obnovo načrta GGE Dravograd, kjer je bila, kot eden večjih problemov za nadaljnje gospodarjenje, izpostavljena obnova višinskih gozdov. Prav kompleks košenjaških gozdov je bil namreč v zimi 2003 močno poškodovan po snegolomu in žledolomu, svoje pa je dodal še veter.

Izkušnje dravograjskih gozdarjev, tako s tehnologijo (kjer je bila za sanacijo poškodovanega drevja uporabljena tudi strojna sečnja) kot tudi z obnovo v teh gozdovih, so nam bile izhodišče za vsebinsko opredelitev našega strokovnega izobraževanja.

Namen delavnice je bil ovrednotiti tako gospodarsko vlogo kot tudi druge vloge gorskih oz. višinskih gozdov zaradi:

- problemov in omejitev pri gospodarjenju (interesi last-

nikov kot tudi širše skupnosti),

- ekonomičnosti gospodarjenja, ki mora upoštevati tako naravovarstveni kot tehnološki vidik,
- zasmrečenosti oz. spremenjenega naravnega stanja,
- problemov naravne obnove (kdaj, kako in zakaj v obnovo),
- problemov obnove po sanaciji naravnih ujm (vetrolomi in snegolomi),
- upoštevanja drugih funkcij gozda (ekološke in socialne vloge) in njihovega pomena oz. omejitev pri gospodarjenju.

V delavnici so bila zajeta vsa področja gozdarskega delovanja od gozdnogospodarskega načrtovanja, gojenja in varstva gozdov, gozdnih prometnic in tehnologije do divjadi in lovstva, ter varstva narave in ohranjanja biotske pestrosti. Pestra je bila tudi sestava delovne skupine, ki je seminar pripravila:

- gozdnogospodarsko načrtovanje (Branko Gradišnik, Mika Medved, Suzana Andrejč),

- gojenje in varstvo gozdov (Gorazd Mlinšek, Avgust Kunc),

- gozdna tehnika (Hinko Andrejč),

- gozdne živali in lovstvo (Zdravko Miklašič),

- KE Dravograd (Vlado Petrič, Tomaž Bricman).

Želja delovne skupine je bila, da revirnim gozdarjem in drugim strokovnim delavcem predstavimo praktične primere problemov na terenu, cilj delavnice pa je bil, da skupaj dorečemo, kako probleme gospodarjenja s temi gozdovi zaznati, jih ovrednotiti, uporabiti že dostopne podatke in seveda najti ustrezne rešitve – tudi na podlagi dobrih primerov rešitev iz prakse v območju.

Seminar je trajal dva dni. Prvi dan je bil namenjen širšim predstavitvam problematike, ki so jih glede na svoje področje dela podali vodje odsekov na naši območni enoti. Širši okvir so zaokrožili vodja OE Slovenj Gradec g. Milan Tretjak, vodja Oddelka za gozdnogospodarsko načrtovanje CE ZGS g. Dragan Matjašič in g. Jurij Gulič iz OE ZVN Maribor.

Po končanem sklopu predavanj smo si v pravi zimski idili na terenu ogledali objekte, ki so bili pripravljeni za praktični del seminarja, ta pa je potekal drugi dan.

Na terenu smo na štirih točkah problemsko zastavili naloge, ki so jih morali kolegi gozdarji (predhodno razdeljeni v skupine) tudi praktično rešiti.

Reševanja nalog smo se lotili dokaj zgodaj drugega dne in priznati je treba, da so se mnenja kar kresala in poti do rešitev razhajale. Volje do razprave nam ni zmanjkalo niti po topli malici, ki nam jo je na Planinskem domu na Košenjaku pripravila prijazna oskrbnica Zdenka.

Ker se je misli, dilem, napotkov in tudi provokativnih vprašanj nabralo kar nekaj, smo po končanem seminarju sklenili, da oblikujemo skupne zaključke delavnice in jih v pisni obliki predstavimo kot pripomoček za nadaljnje delo. Prav je, da se s kompleksnostjo gospodarjenja s tako občutljivimi ekosistemi, kot je gorski gozd, seznanijo tudi javnost, zato bomo v eni izmed prihodnjih števil tek tematiki namenili več pozornosti in zaključke, do katerih smo prišli v delavnici, tudi v celoti objavili.

Vsekakor bi na koncu sestavka v imenu celotne delovne skupine, ki je delavnico pripravljala, izrazila zadovoljstvo, da smo uspeli uresničiti zastavljeni cilj. V lepem zimskem vremenu smo preživeli dva dni v izmenjavi strokovnih izkušenj, mnenj in problemov in skupaj iskali rešitve.

„Upam samo, da bomo te zaključke načrtno vpeljali v naše delo z gozdovi,“ je ob koncu seminarja zapisal Milan Golob, vodja KE Črna.

To bo dobra popotnica za nadaljnje delo.

foto: Janez Skralovnik

Aleksander Vrečer končal šolanje na Višji strokovni šoli Celje

Drago Pogorevc, univ. dipl. inž.

Žal je zelo malo ljudi, ki se odločijo pridobiti nova znanja z nadaljevanjem formalnega izobraževanja ob delu. Sandi je eden tistih, ki je po končani poklicni šoli za avtomatika nadaljeval izobraževanje najprej na srednji tehnični šoli, nato pa še na višji strokovni šoli.

Četrtek, 13. 11. 2007, je bil zanj srečen datum, saj je uspešno zagovarjal diplomsko nalogo z naslovom Načrtovanje odsesavanja lesnega prahu pri vzdolžnem razrezu hlodovine v podjetju Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec in si s tem pridobil naziv inženir strojništva.

Aleksander Vrečer

Njegova naloga ima praktično uporabno vrednost, zato bom poskušal vsebino na kratko predstaviti. Naloga obravnava problem lesnega prahu, ki nastaja pri razrezu hlodovine na naši žagi v Otiškem Vrhu. Za odpravo tega problema je Sandi v diplomskem delu strokovno obdelal možne rešitve in tudi predlagal praktično rešitev.

Poglejmo nekaj detajlov iz njegove naloge:

Večji del prahu se dviguje nad sam stroj, zaradi zračnega toka, ki ga ustvarjajo krožne žage, pa se ne dvi-

guje popolnoma vertikalno (puščice poz. b). Hkrati s prahom vstopajo v prostor tudi večji delci. Žagovina (poz. 9), se nabira tudi na izdelku, katerega je potrebno očistiti pred izstopom iz stroja. Za to opravilo je na stroju sicer nameščeno puhalo (slika 2, poz. 6), ki pa ni dovolj učinkovito.

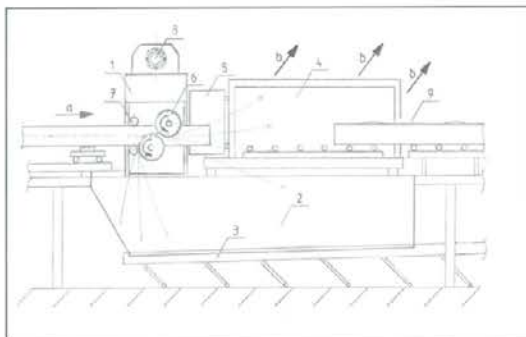
V nalogi so predvidene štiri možne rešitve, in sicer:

- tesnjenje celotnega sklopa žagalnega stroja,
- izvedba prisilnega prezračevanja,
- odsesavanje prahu z odsesovalno šobo,
- odsesavanje z napo.

Glede na tehnične in ekonomske kriterije se je Sandi odločil za varianto odsesavanja z odsesovalno šobo z dodano napo.

V nalogi so izvedeni tudi vsi potrebni izračuni za cevovode, izračun ciklona in dimenzionirani vsi sestavni deli za izbrano varianto. Narejeni so tudi detajlni načrti za posamezne sestavne dele, kar pomeni, da lahko takoj pristopimo k izvedbi v praksi.

Sam potek in izgled odsesovalne naprave je prikazan v spodnji shemi. Prav tako so v shemi prikazane neznanke, ki jih je potrebno izračunati. Poglejmo še samo en detajl iz njegovega dela, ki vsebuje mnogo inovativnih rešitev:

Slika 1: Notranji pogled na sklop žagalnega stroja

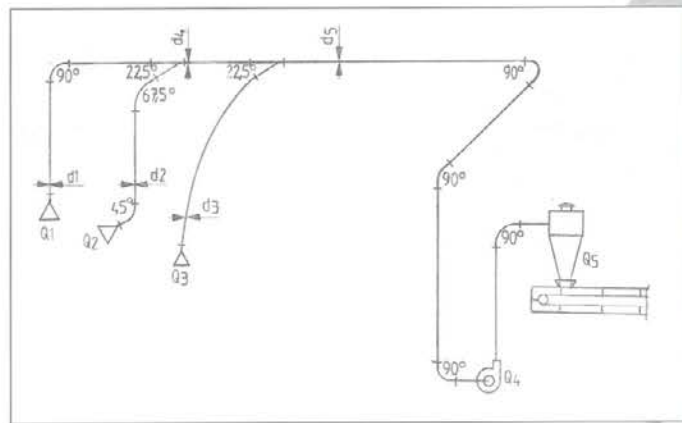

Nosilna konzola bo omogočala vertikalni pomik sesalne šobe, kateri mora znašati minimalno 300 mm. Izvesti ga je možno s pomočjo hidravlike, kombinacije elektrike in hidravlike, ali pa popolnoma mehansko. Izbral sem mehansko krmiljenje in pomikanje s pomočjo kolesčka, kot prikazuje spodnja slika, ker je preprosto in zanesljivo.

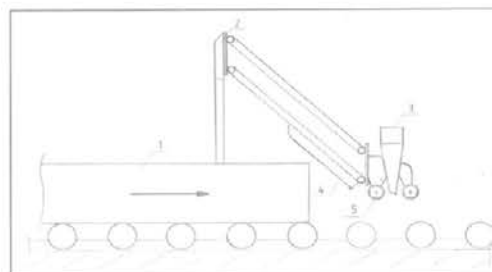
Ob prihodu hloda do sprednjega kolesčka se bo ta dvignil na zgornjo površino hloda. Sočasno bo s sabo dvignil tudi šobo. Zadnji kolesček bo držal šobo v pravilnem položaju, dokler

se hlood ne bo umaknil izpod njega.

Moram priznati, da sem se kot njegov mentor pri zagovoru diplomskega dela pred komisijo zelo prijetno počutil, saj je bila naloga s suverenim zagovorom ocenjena z najvišjo oceno. Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec mu je za uporabno vrednost naloge podelilo tudi praktično nagrado in se odločilo, da bo ta projekt v letu 2008 tudi izvedlo. Sandiju iskrene čestitke in uspešno uresničevanje poslovnih in osebnih želja.

Slika 2: Shema odsesovalne naprave

Slika 3: Skica sesalne šobe na konzoli

1. izdelek
2. nosilec konzole
3. sesalna šoba
4. drsna plošča
5. kolesček

Ustrezna izobrazba za opravljanje dopolnilne dejavnosti

Bernarda Javornik, svetovalka za kmečko družino in razvoj dop. dejavnosti na kmetijah

Na podlagi tretjega odstavka 69. člena zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 52/02 – ZDU-1 in 58/02 – ZMR-1) je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdal **Pra-vilnik o usposobljenosti za opravljanje dopolnilnih de-javnosti na kmetiji (17/04, 31/05, 105/06).**

Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji (v nadaljnjem bese-dilu: nosilec) je usposobljen za opravljanje posamezne vrste dopolnilne dejavnosti, če:

1. ima najmanj srednjo po-klicno izobrazbo ustre-zne smeri ali

2. ima potrdilo o usposo-bljenosti:

- **ustrezen certifikat ali**
- **potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preiz-kusu znanja** za posamezno področje po programu, ki ga potrdi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in se izvaja v ok-viru Kmetijsko-gozdarske zbornice, Obrtne zbornice Republike Slovenije, šolskih ustanov ali stanovske zveze za posamezno dejavnost.

Za izobrazbo ustrezne smeri se šteje pri:

- predelavi mleka najmanj III. stopnja izobrazbe živilske smeri mlekarstvo;
- predelavi mesa najmanj III. stopnja izobrazbe živilske smeri mesarstvo;
- peki kruha, peki potic, iz-delavi peciva ter testenin najmanj III. stopnja izob-razbe kmetijske, živilske ali gostinske smeri;
- predelavi sadja in zelenjave najmanj III. stopnja izob-razbe živilske, kmetijske ali gostinske smeri;
- zahtevnejši predelavi lesa najmanj III. stopnja izob-razbe gozdarske ali lesarske smeri (izdelovanje palet in žaganje lesa se ne šteje k za-htevnjejši predelavi lesa);
- turizmu na kmetiji najmanj III. stopnja izobrazbe gostin-ske, turistične ali kmetijske

smeri;

- storitvah s kmetijsko ter gozdarsko mehanizacijo in opremo najmanj III. stopnja izobrazbe kmetijske ali goz-darske smeri.

Za ustrezen certifikat ali po-trdilo se šteje pri:

- predelavi mleka državni certifikat 'predelovalec-ka mleka' ali potrdilo o oprav-ljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za posa-mežno področje, ki ga po-trdi MKGP;
- predelavi mesa državni certifikat 'predelovalec-ka mesa' ali potrdilo o oprav-ljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za posa-mežno področje, ki ga po-trdi MKGP;
- predelavi sadja državni cer-tifikat 'predelovalec-ka sad-ja' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za posamezno po-dročje, ki ga potrdi MKGP;
- predelavi zelenjave državni certifikat 'predelovalec-ka zelenjave' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za po-samežno področje, ki ga po-trdi MKGP;
- peki kruha državni certifi-kat 'izdelovalec-ka kruha iz krušne peči' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za po-samežno področje, ki ga po-trdi MKGP;
- peki potic državni certifi-kat 'izdelovalec-ka potic iz krušne peči' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za po-samežno področje, ki ga po-trdi MKGP;
- izdelavi testenin držav-ni certifikat 'izdelovalec-ka testenin' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za po-samežno področje, ki ga po-trdi MKGP;
- izdelavi peciva državni certifikat 'izdelovalec-ka peciva' ali potrdilo o oprav-

ljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za posa-mežno področje, ki ga po-trdi MKGP;

- turizmu na kmetiji ob gos-tinski ponudbi potrdilo o opravljenem 70-urnem te-čaju po programu kmetijske

svetovalne službe;

- zahtevnejši predelavi lesa državni certifikat 'predelo-valec-ka lesa' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za po-samežno področje, ki ga po-trdi MKGP;

Udeleženci na tečaju

Prikaz žganjekuhe na tečaju predelave sadja

Prešanje sadja

- pridobivanju in prodaji energije iz vodnih, vetrnih in drugih virov potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu;
- čebelarstvu državni certifikat 'čebelar-ka' ali potrdilo o opravljenem usposabljanju ali preizkusu znanja za posamezno področje, ki ga potrdi MKGP;
- storitvah s kmetijsko ter gozdarsko mehanizacijo in opremo potrdilo o opravljenem preizkusu znanja o varnem delu s kmetijsko ali gozdarsko mehanizacijo in opremo.

Za opravljanje posamezne vrste dopolnilne dejavnosti na kmetiji, za katero s tem pravilnikom ni predpisana usposobljenost, mora nosilec izpolnjevati pogoje ustrezne usposobljenosti za kmetijsko dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in sicer mora imeti srednjo kmetijsko poklicno izobrazbo ali opravljen preizkus znanja iz kmetijske dejavnosti po programu srednjih kmetijskih poklicnih ali strokovnih šol ali 5 let delovnih izkušenj na kmetiji ali v posamezni kme-

tijski dejavnosti.

Kmetijsko-gozdarska zbornica skupaj z Državnim izpitnim centrom za vsako leto objavi javni razpis preverjanja in potrjevanja naslednjih nacionalnih poklicnih kvalifikacij:

1. predelovalec/predelovalka mleka,
2. predelovalec/predelovalka mesa,
3. predelovalec/predelovalka sadja,
4. izdelovalec/izdelovalka kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalni način,
5. poljedelec/poljedelka,
6. živinorejec/živinorejka,
7. sadjar/sadjarka,
8. vinogradnik/vinogradnica,
9. zelenjadar/zelenjadarica.

Predvideni roki za preverjanje so junija, rok za prijavo je 15. maj, in oktobra, rok za prijavo pa je 15. september.

Informacije in svetovanje v zvezi z izvajanjem postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij dobite na kmetijski svetovalni službi, kjer vam bomo tudi pomagali pri prijavi.

Prijava oz. portfolija vsebuje:

1. prijavo,
2. življenjepis,
3. svetovalni zapisnik,
4. seznam prilog,
5. priloge:
  - overjena dokazila o formalno pridobljeni izobrazbi (spričevalo, diploma ...)
  - overite na Upravni enoti,
  - izpisek iz rojstne matične knjige – dobite na matičnem uradu,
  - dokazila o neformalno pridobljeni izobrazbi (potrdila o tečajih, delavnicah, ki se nanašajo na poklicno kvalifikacijo),
  - priznanja za izdelke (Dobrote slovenskih kmetij, avstrijska ocenjevanja, druga lokalna ocenjevanja ...),
  - diplome s tekmovanj ...,
  - izjave kupcev vaših izdelkov.

Cena pridobitve certifikata v letu 2007 je bila:

- brez preverjanja – 106,50 €
- s preverjanjem – 160,60 €

Konec decembra 2007 pričakujemo nov razpis ukrepa

Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu, na katerega se boste lahko prijavi za povrnitev upravičenih stroškov; seveda ob predložitvi ustreznih dokazil oz. potrdil o udeležbi na usposabljanjih oz. pridobitvi certifikata. Najvišja stopnja pomoči znaša do 100 % upravičenih stroškov.

Pravilnik o usposobljenosti za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji je bil 12. 10. 2006 dopolnjen z alinejo, ki govori o tem, da nosilec dopolnilne dejavnosti lahko svojo ustrezno usposobljenost dokazuje tudi s petletnimi delovnimi izkušnjami, in sicer s potrdilom, izjavami ali drugim ustreznim dokazilom. Novost je tudi ta, da lahko nosilec dejavnosti ustrezno izobrazbo pridobi v roku dveh let od registracije dejavnosti.

Morda se vam vse zapisano zdi zakomplicirano, a v resnici ni tako. Če vas karkoli zanima ali vam kaj ni jasno, me lahko pokličete na tel. št. 87 10 682.

Naj neustrezna usposobljenost ne bo razlog, da na vaši kmetiji ne registrirate dopolnilne dejavnosti!

Društvo kmetič Mežiške doline Razstava in kmečka tržnica

Ana Mager

Tudi letos so se naše članice potrudile in na semanji dan, to je 12. septembra, v okviru Jesenskih srečanj na Prevaljah

pripravile razstavo »Tradicionalne dobrote s kmetij za posladek in zdravje«. Razstava je bila pripravljena v prostorih

Koroške kmetijske zadruge na Prevaljah, odprta pa je bila od 9. do 19. ure.

Članice so se zelo potrudile in spekle veliko najrazličnejših dobrot iz kvašenega testa. Dobrote so pripravile skrbne roke, pečene pa so bile v pečeh v prijaznih domovih naših kmetič.

Razstavljenega je bilo več vrst kruha: pravi koroški rženi kruh, kruh z oljnimi semeni, kruh z bučnimi semeni, ajdov kruh, pirin kruh, sadni kruh. Vsi so širili svoj mamljivi vonj še izven razstavnega prostora, različne vrste potic pa so bile tako vabljive, da si moral pokusiti vsaj enega od kosčkov, ki so vabili s krožnikov.

Na pogrnenih mizah so dišali

tudi krofi, prašički s svojo zagorelo kožo, ptički so bili pravi lepote. Kar odleteli bi, če jih ne bi omrežile preste, ki so se prepletale na sosednjem krožniku skupaj s žemljicami. Tudi buhteljni so vabili, bi jih pokusili, pa ni bilo dovoljeno, ker je morala razstava ostati popolna. Slivov kvasec pa je bil tako sočen, da so obiskovalci takoj izpraznili krožnik z narezanimi kosčki. Skratka, vse dobrote so navdušile vsakega, ki si jih je prišel ogledat.

Naj vam napišem nekaj misli iz knjige vtisov obiskovalcev: »Razstava odlična, kmetice prijazne!«, »Čestitamo, tradicija naj se ohrani!«, »Iskrene čestitke ob razstavi naših kmetič, da se ohranijo čudovi-

ti izdelki za poznejše rodove!», »Zelo so se potrudile!« Razstava je bila res dobro obiskana. Za prijazno vzdušje smo poskrbeli v kavnem kotičku, kjer smo obiskovalcem ponudili svežo kavico. Tudi kotiček z razstavljenimi zdravilnimi zelišči je bil zanimiv. Največ pozornosti je vzbujala vejica črnega trna z modrimi sadeži. Ker nismo poznale vseh zdravilnih učinkov te rastline, smo podatke poiskale v knjigi

o zdravilnih zeliščih – pri roki smo imele kar tri. Na mizah med dobrotami so si obiskovalci lahko ogledali tudi zelo stare kuharske knjige, ki pa so še vedno uporabne. Razstavo so popestrili pridelki z Gelcine kmetije. Zanje pravi, da so pridelani z veliko truda in ljubezni. Za vloženo ji je narava v obilju povrnila. Da bi bile stojnice s kmečkimi proizvodi bolj opazene, smo organizirali skupno Kmečko

tržnico pred Družbenim domom. Na njej so bile združene stojnice Društva Kmetič Mežiške doline in Sadjarskega društva Mežiške doline, Čebelarkega društva Prevalje in kmetije Jakopič iz Mežice. Tri naše članice so se odločile, da bodo napekle in prodajale svoje izdelke, in sicer Marjeta kruh in šarklje, Anita in Martina pa druge sladke dobrote. Vse, kar so pripravile, je bilo v zadovoljstvo prodajalk v tre-

nutku razprodano.

Razprodani izdelki, zadovoljni obiskovalci razstave in pohvale v knjigi vtisov so spodbuda, da se bomo še v bodoče trudile in ohranjale tradicijo naših prednikov. Z veseljem bomo pokazale tudi ostalim, kaj vse ustvarjamo za naše družine. Hrana, pridelana na koroški kmetiji, naj bo še naprej zdrava prehrana koroškemu človeku.

Debelost pri psih

Martina Sušec, dr. vet. med., VP Slovenj Gradec

Debelost je danes najpogostejša prehrabena motnja, ki se pojavlja pri hišnih ljubljenceh. Po zadnjih raziskavah je 25–40 % psov predebelih. Pri debelosti gre za kopičenje maščobnih zalog v organizmu, kadar le-te presežejo 15 % normalne telesne teže.

Obstaja veliko razlogov, ki privedejo do debelosti, vendar sta najpomembnejša preveč kalorične hrane in premalo gibanja. Ostali dejavniki so notranji (starost, spol, hormonalne motnje, genetska predispozicija ...) in zunanji (količina zaužite hrane, aktivnost, kvaliteta hrane, življenjsko okolje ...). Večina lastnikov ne opazi, da njihov ljubljencek tehta preveč, dokler debelost ne privede do resnih zdravstvenih problemov. Debelost povečuje težave z dihanjem, krvožilnim sistemom, zaradi prenašanja večje teže trpita fizična kondicija in gibalni aparat, predvsem sklepi, razvije se lahko diabetes (sladkorna bolezen).

Pri nastanku debelosti ločimo dve fazi: dinamično, v kateri

žival pridobiva na masi, in statično, v kateri ohranja svojo preveliko težo.

Večina lastnikov, ki imajo ljubljence v stanovanjih, se odloči za njihovo sterilizacijo oz. kastracijo. Sam poseg direktno ne vpliva na povečanje telesne mase, so pa z njim povezani številni vzroki za nastanek. Živali običajno postanejo manj aktivne in porabijo manj energije. Zaradi odsotnosti spolnih hormonov imajo večji apetit in tudi bolje izkoriščajo energijo iz hrane, zato potrebujejo

manjše količine hrane oz. energijsko manj bogato hrano.

Pri ugotavljanju debelosti je najprej potrebno izključiti možnost, da je žival »napihnjena« zaradi določenih bolezni (npr. Diabetes mellitus, Hiperadrenokorticism, Hypotiroidizem).

Veterinarji zato opravimo temeljit klinični pregled z anamnezo, pregled krvi in urina. Če izključimo bolezni in gre dejansko za debelost kot posledico prevelikega vnosa kalorij v organizem, se z lastni-

kom pogovorimo o motnji in določimo program hujšanja. Program mora biti zastavljen tako, da so rezultati vidni v nekaj tednih, ampak ne sme priti do prevelike lakote in izgube mišične mase. V shujševalni program morajo biti vključene tri komponente:

1. sprememba obnašanja (lastnik ne sme dovoliti hranjenja med obroki, preveč posladkov ...),
  2. redna vadba (tudi plavanje, če je možno),
  3. dieta (najpomembnejša komponenta; na tržišču je precej komercialne dietne hrane, namenjene hujšanju, npr. Eukanuba Restricted Calorie, Eukanuba Weight Loss Formula, Hills Prescription diet R/D in druge)
- Debel pes torej ni nujno zadovoljen pes. Če mu hočemo zagotoviti zdravo in dolgo življenje, se moramo zavedati, da mu s prepogostim hranjenjem, preveč posladki, z vzpodbujanjem prosjačenja kvežjemu škodimo. Za dobro rast, zdrav razvoj in kvalitetno življenje potrebuje kvalitetno, specifično prehrano.

Verujmo v čebele

Janez Bauer

Neka stara legenda pripoveduje, da so bile čebele tedaj, ko so še živele z Adamom in Evo v rajskem vrtu, bele barve. Rjave so postale takrat, ko so bili človekovi prastarši izgnani iz raja.

Na Zemlji pa so lahko ohranile nekaj privilegijev. Čebela je lahko izločala vosek, ki je bil deviški pridelek in simbol Kristusovega telesa. Zaradi tega tudi prižigamo voščene sveče pri cerkvenih obredih. V preteklih časih so pripisovali čebelam in medu velik pomen. V starogrški religiji je bila čebela simbol duše, njena modrost in nesmrtnost. Zaradi medu in žela velja čebela za Kristusa emblem. Na eni strani stamila in usmiljenje, na drugi strani Kristus sodnik izvaja pravico.

V svetem pismu je med omejen kar na šestdesetih mestih. Tako v drugi Mojzesovi knjigi obljublja bog svojemu ljudstvu, da ga bo rešil iz egip-

tovskih rok in ga popeljal tja, kjer se cedita med in mleko. V tretji Mojzesovi knjigi se določa, da se je prvi pridelek medu daroval gospodu.

Obstajajo dokazi, da sta se pri svetem krstu uporabljala med in mleko. To uporabljajo ponekod še danes.

Po verovanju naj bi med nastal iz jutranje rose in rdečila zarje kot darilo bogov, ki ga razlijejo po listju in cvetju, kjer ga nato nabirajo čebele. Zaradi prijetnega okusa je med priljubljena jed, ki jo uživajo bogovi in pokojniki. Zato je obvezna jed za zadušnice. Z medom premažejo pogačo in prelijejo obredno jed, ki jo ob obredu pri čaščenju pokojnika zaužijejo vsi prisotni nad grobom. To so poznali že Grki in drugi starejši narodi, ki so prinašali med v žrtvene namene bogovom. Med se je tudi za božični večer, ko ga skupaj z orehi postavijo na mizo, da bi počastili mrtve.

Čebelam je bila dana ta čast, da nabirajo med in da bi z večnim brenčanjem, ki naj ne bi bilo nič drugega kot petje nebeških hvalnic, častile boga. To bren-

čanje naj bi bilo posebej glasno na božični večer opolnoči, ko naj bi čebele v panjih brenčale stoti psalm v čast novorojenega Kristusa.

»Slehernega novega dne se razveselim ...«

Silvo Jaš

Na številnih obiskih in srečanjih pogosto naletim na najrazličnejše obraze ljudi, malih, preprostih, iskrenih. Takšni ponavadi naredijo še izjemno globok in poseben vtis, tako rekoč se človeku vtisnejo v dušo, da jih potem zlepa ne pozabi. Eden takšnih je zagotovo tudi Jože Jaš. Ta kleni človek je posebljena dobrota in pravcata mislinjska korenina že 85 let. Zato nič čudnega, da je tako tesno, nerazdružljivo povezan z Mislinjo, z njeno preteklostjo in sedanjostjo, z njenimi ljudmi, še posebej s tistimi njegove generacije. Je kot nekakšen živi leksikon, kot knjiga, ki ji ni videti konca. Ob njegovem pripovedovanju besede ter spomini kar vrejo na plan, presedel in poslušal bi lahko ure dolgo. Pa ne zaman, kajti Jože je človek, ki ga je življenje kalilo na svoj-

stven način, iz njega napravilo klenega moža, obogatnega s številnimi trdnimi preizkušnjami. Vendar je v njegovi notranjosti toliko vsega lepega in dobrega, pa tudi skromnost je njegova odlika. Vedno, ob slehernem trenutku se zna razdajati in pri vsem tem pokazati obilico dobre volje in tiste svoje značilne šegavosti.

Jože sodi v generacijo ljudi, ki jo je zajela vojna vihra. Nemška mobilizacija, bojišča daljnih ruskih prostranstev in zim, ujetništvo. O vsem temu govori s prizvokom bolečine, kajti spomini in rane so namreč še preveč živi. Po srečni vrnitvi domov je Jože vse do upokojitve imel svoje mesto na nekdanji Lesnini žagi v Mislinji kot električar. S tistih časov povojne obnove se radi utrnejo posebni spomini, vtisi in doživetja.

Kdove koliko tisoč metrov žic je raztegnil skupaj s pokojnim bratom Maksom ter koliko električnih drogov je postavil. Omrežje se je urejalo po Mislinji, njeni bližnji in daljni okolici, vse do samotnih pohorskih kmetij. Veliko let sta z bratom vzdrževala še ozkotirno električno gozdno železnico, ki je vodila v Mislinjski jarek, tja v osrčje Pohorja. Jože sedaj preživlja jesen življenja v krogu svoje družine.

Ja, pa tudi gasilec je že mnogo let, in sicer v tistem najzlahtnejšem pomenu besede. Je najstarejši in častni član mislinjskih gasilcev. Po njegovih stopinjah hodita še sin in vnuk. Ob našem srečanju smo Jožetu za jubilej trdno stisnili roko in mu zaželeli, da mu predvsem zdravje še dolgo, dolgo služi skupaj z njegovo vedrino. Kljub

Teže let Jožetu enostavno ne bi prisodili.

naglici in toku našega življenja med nami vseeno potrebujemo ljudi njegovega kova. To so namreč ljudje, ki jih dandanašnji pogosto tako mrzlično iščemo pa vendar tako redko najdemo ...

Mislinjski planinci zaključili letošnjo pohodniško sezono

Mirko Tovšak, oec.

Letošnje, sedaj že tradicionalno srečanje pohodnikov ob zaključku pohodniške sezone je bilo v restavraciji Aerodroma v Turiški vasi. Zbralo se je nekaj nad 70 pohodnikov, ki so preživeli lep večer ob obujanju spominov na prehojene poti v letošnjem letu. Na začetku srečanja je spregovoril predsednik društva, ki je na kratko predstavil kroniko skupinskih pohodov, nato pa so vsem planincem, ki so letos končali slovensko in koroško planinsko pot, podelili spominske značke. Tokrat je že petič prehodil slovensko transverzalo Drago Kac, prvič pa Albina Fekonja.

Koroško planinsko pot so prehodili: Franc in Marija Bricman – petič, Andrej Švab in Danica Švab Doler – drugič, Štefan Pantner – prvič, Albina Fekonja – prvič, Janez Planinšek – prvič in Mirko Tovšak – prvič.

Letos so prvič podelili tudi priznanje za »naj pohodnika« planinske sezone. Priznanje je pripadlo članu društva Dragu Kacu, ki je v letu 2007 opravil 98 pohodov v domače gore, še posebej pa se je izkazal, ko je že devetič »v enem zamahu« prehodil pot od Šmartna do Brezij na Gorenjskem po delu slovenske planinske poti, ki

povezuje ta dva kraja.

Andrej Zorman je nato predstavljal svoj vzpon v slovenski alpinistični odpravi na Broad Peak, udeleženci pa so si ogledali tudi fotografije z letošnjega pohoda na Musalo in Maljovico v Bolagariji ter Solunsko glavo v Makedoniji. Prikaz je bi pospremljen z zvočnim zapisom potopisa ene izmed udeleženk tega pohoda. V nadaljevanju srečanja so se udeleženci povsili ob zvokih glasbe in se

nato v poznih večernih urah vrnili na svoje domove.

Letošnji »naj pohodnik« Drago Kac

Udeleženci srečanja si ogledujejo program pohodov 2008.

Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili Andreju Zormanu.

Obisk muftija

Hubert Dolinšek

Lions klub Slovenj Gradec je v okviru svoje izobraževalne dejavnosti na obisk povabil muftijo, predstavnika slovenske islamske skupnosti, gospoda

Nedžada Grabusa, in njegovega tajnika gospoda Nevzeta Poriča.

V sproščenem pogovoru nam

je mufti pripovedoval o nastanku islama in njegovem poslanstvu, o organizaciji, hierarhiji in dejavnosti pri nas, na koncu pa je odgovarjal še

na naša vprašanja.

Za obisk Lions kluba se obema dostojanstvenikoma islamske skupnosti lepo zahvaljujemo.

Mufti Nedžad Grabus (desno) izroča županu MO Slovenj Gradec Matjažu Zanoškarku knjižno darilo.

Mufti s člani Lions kluba

Bršljanke Frančku Juraču ob jubileju

Ljudske pevke Bršljanke iz Mislinjske doline smo Frančka Jurača s pretvezo, da nas pride malo poslikat, povabile k sebi in mu pripravile presenečenje ob njegovem jubileju, 70-letnici. Bil je prijeten večer ob petju in poslušanju spominov in dogodkov iz njegovega življenja in petdesetletne novinarske kariere.

Voščilo smo sestavile iz njegovega življenjepisa:

Spomin mi seže kar nekaj let nazaj,
bil lep jesenski je večer,
še zahajajoče sonce podari mi svoj smehljaj,
res, take lepote ni nikjer.

Med drevjem hiška kot v raju,
krog nje pa pravi direndaj,
so goske, race, piške, ovce, krave, kužki, pavi,
vsi so ponosni na svoj domači kraj.

Gospodar pod staro košato lipo
nam dobrodošlico želi,
ugibat treba ni veliko,
naš novinar Franček tu živi.

Nagovorim ga:
slavljenec naš Franček,
pred kratkim ste praznovali svoj okrogli jubilej,
iskrene čestitke nas vseh,
še več zdravja kot doslej,
v novinarstvu še tak uspeh.

Pa naj vam malo nazaj v mladost spomin obudimo,

ne vsega, saj to bi kar cel bil roman,
da malo le vašo življenjsko podobo poslušalci dobimo,
saj pester je bil res vsak, vsak dan.

Otroštvo ste tu v dolini preživeli,
Turiška vas bil vaš rojstni je kraj,
ste vedno malo više si želeli,
Tolsti Vrh, tu vaš kmečki in novinarski je raj.

A kmetija in novinarski poklic,
bilo noči ob pisanju je kar veliko svetlih,
saj vedno dosti je bilo novic,
vsak časopis, ki je takrat izšel,
je pod prispevkom podpis Franček Jurač imel.

Kar nekaj opreme potrebuje to vaše delo,
pa naj bo žalostno al' pa veselo,
vse ste si kupili, kar vam pride prav,
a vam je žal, zmikavt, vse iz avta pobral.

Spet ste vso opremo novo si kupili,
večkrat za nas Bršljanke lepe slike naredili,
ste na radiu al' pa v Viharniku za nas naredili kakšen članek,
res lepa hvala vam od vseh Bršljank.

Od vseh nas pa iskrena želja,
naj vam nikoli ne zmanjka zdravja, sreče in veselja,
da bomo v naši kmetijski oddaji poslušali čez nekaj let,
saj urednik Franček Jurač slavi 100 let.

Vse najboljše vam še enkrat želimo Bršljanke!

Franček Jurač med Bršljankami

Andeška sv. Elizabeta in Slovenci

Stanko Hovnik

Prireditve v Elizabetinem letu so se začele 17. novembra lani, na dan njene smrti, in se končale letos. Celodnevno dogajanje v soboto, 17. novembra 2007, je vključevalo simpozij z naslovom Andeška svetnica sv. Elizabeta in Slovenci, ki je v organizaciji Koroškega pokrajinskega muzeja potekal v prostorih Koroške galerije likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu.

Uvodoma so navzoče pozdravili Brigita Rajšter, direktorica Koroškega pokrajinskega muzeja, Peter Leskova, župnik župnije sv. Elizabete v Slovenj Gradcu, Matjaž Zanoškar, župan Mestne občine Slovenj Gradec, in Milena Zlatar, direktorica Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec.

O Elizabeti so spregovorili: dr. Metod Benedik – Duhov-

na podoba časa sv. Elizabete in sv. Frančiška Asiškega, dr. Andrej Eržen – Andeško stoletje na naših tleh, mag. Stane Okoliš – Oglejski patriarh Bertold in njegova vloga v politiki Andeških, Frančišek Lasbaher – Vloga cerkve v šolstvu mesta Slovenj Gradec, mag. Nataša Polajnar Frelih – Elizabetine konference in družba sv. Elizabete za Ljubljansko škofijo (1917–1946), Marko Košan

– Upodobitev svetniške legende sv. Elizabete.

Sledile so še prireditve: tradicionalni Elizabetin sejem na Glavnem trgu, družabno srečanje Elizabet v cerkvi sv. Elizabete v Slovenj Gradcu, slovesno bogoslužje v cerkvi sv. Elizabete v Slovenj Gradcu. Mašo je daroval njegova ekscelenca monsinjor Santos Abril y Castello, apostolski nuncij v Sloveniji.

Adventni čas

Leopold Korat

Na drugo adventno nedeljo so našo župnijo obiskali pevci iz Zavodnja. Moški oktet Zavod-

nje, ki letos praznuje 30-letnico delovanja, je prepeval pri bogoslužju, nekaj lepih pesmi

Moški oktet Zavodnje

pa je zapel še po sveti maši. Ljudje so njihovo prepevanje z veseljem spremljali in jih nagradili s ploskanjem. V resnost adventnega časa so pevci prinesli širino krščanskega upanja in veselja. Naše babice in dediji so ta čas »štirih nedelj« preživeli v postu, molitvi in umirjenem življenju. Takrat še niso poznali »veselega decembra«, po katerem je največkrat prazna denarnica, glava boli, marsikdaj pa še srce. Naši predniki so se v dolgih adventnih večerih zbirali ob krušni peči, svetili so si z oljenkami in petrolejkami. Ob topli peči so si pripovedovali dogodke iz življenja. Dolgčas so si krajšali tudi s pesmijo. Iz adventnega časa naših prednikov so znane

jutranje maše, ki so se v naših krajih imenovala svitne. Te so bile v zgodnjih jutranjih urah (največkrat ob 6. uri zjutraj). V adventnem času so pripravljali jaslice, nabirali mah in sejali žito (simbol življenja). Vsaj nekaj tega je ostalo še v naših časih in videti je, da se počasi nekaj običajev naših prednikov spet vrača. Mogoče bo prav to tista bilka, katere se bo oprijel sodobni človek. Močna vez med predniki in današnjim časom je prav pesem, brez katere nekoč ni bilo opravljeno nobeno delo.

S pesmijo se pripravljajmo na božične in novoletne praznike, naj bo pesem naša prijateljica v dobrem in slabem – kdor poje, zlo ne misli!

Ekološka predelava zelenjave in okrasnih rastlin

Stanko Hovnik

V knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je bilo 22. novembra 2007 predavanje inženirja Igorja Škerbota o ekološki predelavi zelenjave in okrasnih rastlin. Predavanje je bilo vsestransko zanimivo in nazorno predstavljeno v besedi in sliki. Poudarjeno je bilo, da je smotno upoštevati dobro pripravljeno zemljo, ustrezen kolobar pri zasaditvi, pravilen

izbor in ustrezno zaščito. Okrasne rastline za balkonsko in parkovno zasaditev so bile nazorno predstavljene s primeri, izbira in harmonija okrasnih rastlin za cvetlične prostore in parkov pa nam je bila prikazana v slikah. Med udeleženci je bilo predavanje zelo dobro sprejeto, in sicer z željo, da se organizira še več podobnih predstavitev.

Priklon 2.20-kilogramskemu gobanu

Silvo Jaš

Drago Tisnikar iz Mislinje je tako rekoč človek čisto posebne vrste ter sila nemirnega duha, nekakšen večni boem. Sicer pa Draga daleč naokoli še bolje poznajo kot vaškega godca. Z velikim veseljem raztegne meh svoje frajtonarice, še z večjim veseljem pa gobari. Upokojeni rudar živi v rojstni hiši zelo znanega, žal že pokojnega slikarja Jožeta Tisnikarja, pa tudi sorodstvene vezi ju vežejo. Pred časom si je, navezan na svoj kraj, tam visoko na hribu,

na »Brešarjevih rutah«, kot domačini radi rečejo, kupil še lično leseno hiško in tam je zanj in za njegovo družino samo njihov svet. Strastni gobar je že od malih nog. Kdove koliko in kakšne vrste gob sploh pozna, pa tudi vse tiste koticke in »žlake«, kjer te rastejo. Tudi sedaj, ko se gobarska sezona preveša h kraju, ne mine dan, da Drago z značilno košaro ne bi odšel v tišino in objem gozda, pa tudi iz njega se nikoli ne vrne praznih

rok. Letos, pozno v jeseni, je visoko v osrčju Pohorja, na Brešarjevem, le streljal v stran od svoje počitniške hišice našel poleg kopice ostalih gob tudi zajetnega čvrstega jurčka. Skoraj ni mogel verjeti očem, kajti to se pač ne zgodi vsak dan. Tudi prijatelji, ki so bili hkrati komisija, so bili presenečeni nad njim. Drago pa jim je iz samega veselja zaigral kar lastno skladbo Gobarsko polko.

Gobar Tisnikar

18. razstava malih živali v Šentjanžu

Martina Cigler, abs. agr.

Društvo gojiteljev malih živali na Koroškem prihodnje leto praznuje 25. obletnico neprekinjenega delovanja. Letos med 7. in 9. decembrom je pripravilo razstavo svojih malih ljubljencev, in sicer v Domu borcev v Šentjanžu pri Dravogradu.

Obiskovalci te prikupne razstave so si lahko ogledali 120

kuncev 30 različnih pasem, 54 primerkov perjadi, in sicer okrasno perutnino, vodno perutnino ter pritlikavo perutnino, 122 golobov 20 pasem v več barvnih odtenkih ter 40 ptic. Uradne podatke je podal Janez Jurič, vodja razstavnega odbora.

Mene osebno so najbolj pritegnili kunci in ptice. Med kunci so imeli največ občudovalcev orjaški kunci, kunci ovnači in beli dunajčani, med pticami pa rumeni in rdeči kanarčki, zebrice, papige nimfa, skobčevka in druge. Veliko obiska je bilo tudi pri golobih. Eni so bili zelo veliki, skoraj kot kokoši,

zato se tako tudi imenujejo, videli pa smo tudi prevrtalce, pismoše idr. Perutnina je pridobila pozornost obiskovalcev s svojo glasnostjo: petelini so kikrikali in kokoši so kokodakale kot za stavo, skratka, bilo je zelo pestro. Zanimive so čopaste kokoške, ki so bodisi povprečne velikosti bodisi pritlikave črne z velikim belim čopom. Posebno so na razstavi uživali otroci. Bilo jih je res veliko, največ v spremstvu staršev. Naj pohvalim organizacijo, ker je vse potekalo brezhibno, in pa seveda prizadevne organizatorje in člane društva, ki so prispevali živali, skrbeli za

red, za prehrano živali in za vse ostalo. Razstava mi bo ostala v zelo lepem spominu.

Podatki organizatorjev:

- vodja razstavnega odbora: Janez Jurič, tehnični vodja: Jože Stražišnik, vodje sekcij: za kunce Ivan Kadiš, za ptice Milan Kotnik, za perutnino Rudi Zorman;
- ostali člani razstavnega odbora: Jan Kep, Grega Kadiš, Mateja Kadiš, Tine Pogorelnik, Alojz Knez, Franc Serec;
- veterinarska služba: Andrej Kac, Slovenj Gradec;
- katalog: Igor Čegovnik;
- tisk: Pekky, d. o. o.

Stanko Hovnik

Mestna občina Slovenj Gradec je 3. 10. 2007 v Kulturnem domu Slovenj Gradec podelila Vrunčeva odličja zaslužnim iz prosvete.

Govor je imela lanskoletna Vrunčeva nagrajenka Danijela Verovnik, v kulturnem programu je nastopil gledališki igralec Aleš Valič, odličja pa je podelil župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar. Sprejem je bil v Hotelu Slovenj Gradec na Glavnem trgu.

Milena Britovšek, rojena 1954 v Slovenj Gradcu, je svojo poklicno pot začela v Osnovni šoli Muta, leto zatem pa se je zaposlila na takrat Posebni osnovni šoli, danes Tretji osnovni šoli Slovenj Gradec. Svoje delo opravlja kot specialna pedagoginja in razredničarka v osnovni šoli s prilagojenim programom na predmetni stopnji. Pri svojem delu je samoiniciativna, iznajdljiva in ima zelo bogate izkušnje, ki jih s pridom uporablja in prenaša na druge.

Blaž Šušel, rojen leta 1961 v Črni na Koroškem, po poklicu univerzitetni diplomirani psiholog, se je na Šolskem centru Slovenj Gradec zaposlil 1. januarja 1990. Pred tem je bil zaposlen v Zavodu za delovno usposabljanje mladih v Črni na Koroškem.

V letih od 1990 do 1999 je delal kot šolski svetovalec, delavec in učitelj psihologije. V tem obdobju se je vseskozi povečevalo število vpisanih dijakov, kar je nedvomno tudi zasluga dobrega šolskega svetovalec dela, ki ga je opravljal Blaž Šušel. Dijaki, ki jih je po končanih triletnih oziroma

štiriletnih programih vseh šol Šolskega centra Slovenj Gradec usmerjal v nadaljnji študij, so šolanje uspešno nadaljevali in kar nekaj se jih je po pridobljeni diplomi tudi zaposlilo na tem centru.

Vzgojiteljica **Ivanka Hendler** je rojena leta 1954 v Slovenj Gradcu. Delovne naloge vzgojiteljice v našem vrtcu strokovno in kvalitetno opravlja od leta 1974. V letu 1994 je napredovala v naziv svetovalka. Pri delu z otroki je pozorna in vsakemu posamezniku nudi optimalne možnosti za razvoj spretnosti, pridobitev izkušenj in znanja. Z domiselno ureditvijo prostora ustvarja pogoje za otrokovo uspešno učenje. Še posebej skrbi za posameznikovo dobro emocionalno počutje in vodi njegov razvoj

k samostojnosti in komunikativnosti.

Vrunčeva nagrado je letos prejela **Karla Zajc Berzelak**, rojena 1954 v Slovenj Gradcu. Na slovenjgraški srednji šoli se je zaposlila leta 1981 kot profesorica slovenščine. S svojo neposrednostjo in odprtostjo si je med dijaki pridobila veliko zaupanje in z njimi v celoti uresničuje svoje pedagoško poslanstvo. Tako je postala afirmirana in cenjena profesorica, ki nesporno zaznamuje naš šolski prostor. Velja za eno nosilnih snovalk dela na Gimnaziji Slovenj Gradec, ki je v zelo kratkem času (v veliki meri tudi po njeni zaslugi) postala konceptualno drugačna in v slovenskem prostoru prepoznavna šola.

Kot profesorica slovenščine

odpira dijakom obzorja tudi v neklasičnih izvedbah pouka. Na projektih tednih Božje oko vidi vse, človekovo vidi več, ker tudi čuti, je dijake (skupaj s mentorji) popeljala po sledih renesanse v Padovo, Bologno, Raveno in Firence, po sledih Da Vincijeve šifre v Pariz in skozi Kratko zgodovino časa v Ženevo. Dijaki so z njo vsa leta redni obiskovalci slovenskih gledališč ter obiskovalci nekaterih odmevnih likovnih razstav na Dunaju in v Gradcu. Bila je koordinatorka projekta Ministrstva za šolstvo in Zavoda Republike Slovenije za šolstvo Odprta šola, vodila pa je tudi našo izmenjavo z dijaki in profesorji gimnazije Arai na Japonskem.

Z leve: Blaž Šušel, Ivanka Hendler, župan Matjaž Zanoškar, Milena Britovšek, Karla Zajc Berzelak

Podružnična osnovna šola Leše

Naravoslovni dan

Suzana Pušpan in Marina Stropnik, učiteljici

V četrtek, 8. 11. 2007, smo organizirali naravoslovni dan v gozdu. Povabili smo tudi gozdarja gospoda Franja Šterna. Ob 9.00 uri smo se zbrali v šoli, od koder smo krenili po gozdni poti do Volinjaka. Opazovali smo drevesa, podrastje in živali. Ogledali smo si najdebelejšo smreko na Koroškem, ki raste pod Volinjekom. Bili smo zelo presenečeni, ko smo izmerili njen obseg,

saj smo namerili kar 4 m in 17 cm. Na Volinjaku smo si privoščili počitek in zaslužno malico ter se vpisali v knjigo obiskovalcev. Veseli in polni novega znanja o gozdu smo se vrnili domov.

Naslednji dan smo obnovili naše znanje o gozdu in ugotovili, da smo ga z naravoslovnim dnevom precej obogatili.

Listnica uredništva

Urednica Ida Robnik

Leto se počasi izteka, pred vami je zadnja letošnja številka *Viharnika*. Analizo letnika običajno pripravi uredniški odbor v januarju in pod tem naslovom jo tudi objavimo. Pregledali bomo tudi letnik 2007, ga ocenili in poskušali dodati kašno novost za naslednje leto; sugestije bralcev so vedno dobrodošle, torej če imate kakšen predlog za poprestritev vsebine, nam to sporočite.

V teh dneh boste prejeli položnice za plačilo naročnine za leto 2007. Zaradi uvajanja novega informacijskega sistema v Gozdnem gospodarstvu ni bilo možno pripraviti sistema plačil računov

za *Viharnik* dvakrat letno, kot je bil to običaj prejšnja leta. Upam, da vas to ne bo preveč obremenilo. Za prihodnje leto bomo ponovno pošiljali položnice dvakrat letno kot doslej.

Opozorila bi vas še na novo rubriko Čestitke in mali oglasi, ki smo jo umestili na zadnje strani revije v mesecu septembru. Morda ste jo spregledali. Namenjena je vsem, ki želite presenetiti svoje najdražje z voščilom ob osebnih jubilejih ali drugih posebnih dogodkih oziroma z malim oglasom kaj prodati, kupiti ali zamenjati. Cena voščila s fotografijo je deset evrov, cena malega oglasa pa pet evrov.

Ob iztekajočem letu se zahvaljujem vsem bralcem za zaupanje in naročnikom za zvestobo, piscem za sodelovanje in bogatitev *Viharnika* z raznolikimi prispevki, članom uredniškega odbora in poslovnim sodelavcem za sodelovanje, obenem pa želim, da bi tako nadaljevali tudi v prihodnjem letu. Leto 2008 je za *Viharnik* jubilejno – štiridesetletnica izhajanja. To bomo skupaj z vami obeležili tako, da si bomo obletnico zagotovo zapomnili.

Lepe praznike, obilo sreče in zadovoljstva v letu 2008 vam želim!

VESELO PRAZNOVANJE BOŽIČNIH PRAZNIKOV
IN
OBILO SREČE, ZADOVOLJSTVA, ZDRAVJA
IN USPEHOV V LETU 2008

SO ŽELJE
OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

ŽUPAN
JANEZ ŠVAB

Ne le novoletni dan,
ki pride in odide,
naj bo sleherni ti razigran
in s soncem v srcu
vedno obsijan.

Župan Občine Mislinja
Viktor Robnik, univ. dipl. ekon.,
s sodelavci

Cenjene občanke, cenjeni občani!

Vam in Vašim družinam želimo veliko dobrega, veliko sreče in miru ob
božično-novoletnih praznikih in veliko uresničenih želja v novem letu.
Z dobrimi pričakovanji pojdemo v mlado leto 2008.

Letos smo se odločili, da sredstva, ki bi jih porabili za nakup novoletnih
voščilnic, namenimo za nakup aparata za oživljanje, defibrilatorja.
Če bomo s tem rešili eno življenje, smo storili veliko.

Župan Občine Prevalje dr. Matic Tasič,
svetniki Občine Prevalje,
uprava Občine Prevalje

Srečne in vesele praznike vam želimo
v toplini doma in z dobroto v drobnih pozornostih,
v novem letu 2008 pa mnogo
podarjenih dobrih misli in izpolnjenih želja,
uspeha v dejanjih, ki puščajo sledi,
sreče, ki spremlja pogumne,
ter prijetnih dni
v zdravju, zadovoljstvu in mavričnem sijaju!

Županja Občine Dravograd
Marijana Cigala, dr. vet. med.,
s sodelavci

Spoštovane občanke, cenjeni občani Mestne
občine Slovenj Gradec!

Dovolite, da Vam ob izteku napornega, a
uspešnega leta 2007, iskreno čestitam in se Vam
zahvalim za sodelovanje, strpnost in razumevanje
ter Vam ob prihajajočih božičnih praznikih zaželim
lepo in mirno praznovanje, v novem letu 2008 pa
obilo sreče, zdravja, uspehov ter medsebojnega
razumevanja, sodelovanja in vzpodbud.

Vaš
Matjaž Zanožkar, župan

Martina Cigler, abs. agr.

Okoli 800 m visoko nad Ravnami na Koroškem kraljuje Jaznikarjeva gorska ekološka kmetija. S kmetije je prelep razgled na Peco, Obir ter v Mežiško dolino. Gospodinja je Anita Štriker, po Sloveniji znana kot »mlada kmetica leta 2006/07«, ki je že bila predstavljena v *Viharniku*. Anita je sedaj predsednica Društva kmetov Mežiške doline.

Kmetija meri 40 ha, od tega je 29 ha gozda. Štrikerjevi se ukvarjajo z govedorejo in so prepričani, da posredovanje mineralnih gnojil in škropiv, razen dovoljenih izjem, ni potrebno.

Poleg goveda imajo nekaj košar in svinj za lastne potrebe. Kakor marsikatera kmetica tudi Anita zelo ceni to, da prihaja večina živil iz lastne proizvodnje.

Štrikerjevi v življenju na kmetiji zelo uživajo. Menijo, da tu čas poteka počasneje, da je vse bolj umirjeno in da na kmetijah bolj kot drugje še obstaja sožitje generacij. Gospodinja je predvsem všeč samostojno organiziranje in razporejanje dela.

Gospodar Ivan se je pred leti odločil, da se zaposli še izven kmetijstva in ker je on v službi, je Anita odgovorna za gladek

ji je prinesel še dodatne obveznosti, ki pa jih je z veseljem izpolnjevala; vrstili so se obiski novinarjev na kmetiji, udeleževala se je promocijskih prireditev in medijskih akcij ipd. Kot je predsednica Društva kmetov Mežiške doline pa ima nove naloge, ki se jih veseli in so ji všeč, saj ji omogočajo stik z drugimi in s tem spoznavanje vedno česa novega.

Vsaka slovenska regija ima svoje društvo, v Sloveniji pa povezuje kmetice Zveza kmetov Slovenije, v katero so vključena regionalna združenja. Ta društva nudijo izobraževalne in strokovne tečaje ter

kurzije po Sloveniji in tujini, piknike za kmečke družine, kulturne prireditve in razne tečaje, predvsem pa polagajo pozornost na izobraževalne in računalniške tečaje. Anita ima za sabo tečaj računalništva in igraje dela z računalnikom, o čemer sem se ob obisku sama prepričala. Poleg tega pa še riše in večkrat uredi glasilo Društva kmetov. Tudi naslovnico je že ozaljšala s svojo risbo, o delu Društva pa poroča tudi v Kmečkem glaslu. Na vprašanje, kaj si Štrikarjeva želim za bodočnost, sta imela oba kratek odgovor, in sicer upata, da bosta svojima otrokoma, Klavdiji

Anita, Ivan, Klavdija in Gašper

Gašper in »prijateljice«

Na kmetiji imajo 12 krav dojlj, teleta pa prodajajo za nadaljnjo rejo. Odkup naravno predelanega mesa v Sloveniji še ni urejen in Štrikerjevi za svoje meso ne dosegajo višjih cen.

potek dela na posestvu. Sicer si pa dela ne delijo in vsi zagrabijo za vse, kadar je to potrebno.

Kot že rečeno, je bila Anita mlada kmetica leta in ta naziv

predavanja, ekskurzije, izlete, kulturne prireditve, družabna srečanja idr.

Tudi Anita z odborom društva pripravlja pester program: svojim članicam nudijo eks-

in Gašperju, posredovala kmetovanje na tak način, da bosta obdržala pozitiven odnos do narave in kmetije.

Čestitka

Predsedstvo Kluba upokojenih koroških gozdarjev vošči vsem nekdanjim sodelavcem in zaposlenim v gozdarstvu srečno, zdravo in uspešno leto 2008.

Pred prazničnimi dnevi je predsedstvo Kluba upokojenih koroških gozdarjev na sklepni seji pregledalo delo iztekajočega leta in pripravilo program za naslednje leto. Osrednji dogodek bo tudi v letu 2008 srečanje vseh upokojenih gozdarjev Koroške.

Ob tem izrekajo tudi voščilo in zahvalo za pomoč vsem sponzorjem, ki jim omogočajo organizacijo vsakoletnih srečanj in obiskov upokojencev na domu.

Razstava Antona in Janeza Repnika v knjižnici Radlje ob Dravi

Milena J. Cigler

V petek, 24. 11. 2007, sva se s hčerko Martino udeležili odprtja slikarske razstave Antona in Janeza Repnika z Mute, katera sta že stara znanca in prijatelja ljubiteljev likovne umetnosti, v tem primeru naive. Razstava je bila v prostorih Knjižnice Radlje ob Dravi.

Program so popestrili klarinetist, pianistka in vokalni tercet Spominčice, ki na izvirni način izvaja vokalno in instrumentalno glasbo, in sicer na instrumentih, kot so »žulovka« za perilo, lesena posoda, lesene vile, stare harmonike, orglice idr.

Anton Repnik se je rodil leta

1935 v Sv. Vidu pri Vuzenici. Član Društva slovenskih likovnih umetnikov je postal leta 1970, prvič pa je razstavljal že sedem let pred tem na skupinski razstavi Slovenski samouki v Celju. Samostojno je razstavljal leta 1965 v Mariboru, Velenju in Šoštanju, sledile pa so številne skupinske razstave, ki jih je bilo več kot devetdeset. Za likovno ustvarjanje je prejel več priznanj in nagrad, posebno diplomu na slovenjegraški razstavi Mir, humanost in prijateljstvo med narodi leta 1965, plakete za sodelovanje na trebanjskih likovnih taborih, nagrado občine Radlje za dosežke na kulturno-umetniškem področju, Gran prix de al

collection Winstonles peintres et. Sculpteurs naifvs Jugosla-

ves l. 1974 in druge. Od leta 1965 živi in dela na Muti, kjer

Avtor : Janez Repnik

Avtor: Anton Repnik

Avtor : Janez Repnik

Avtor: Anton Repnik

Avtor : Janez Repnik

ima v svoji hiši tudi atelje in zasebno galerijo.

Janez Repnik se je rodil leta 1968 v Slovenj Gradcu. Osnovno šolo je obiskoval v Vuzenici, Srednjo kovinarsko pa na Muti. S slikanjem se je začel ukvarjati v otroških letih, najprej pod budnim očesom svojega očeta, kasneje pa je stopil na samostojno slikarsko pot. Janez Repnik je danes izoblikovan slikar. Živi in dela na Muti. Tudi on ima že lepo število priznanj.

O naivni umetnosti (in o umet-

nosti nasploh) ter o obeh Repnikih je govoril poznavalec likovne umetnosti in kritik g. Juteršek. Njegovo mnenje je, da sta oba slikarja ubrala samosvojo pot, da je med njima razlika v stilu, barvah, temah. Pri Janezu je čutiti razvoj, in sicer je začel uporabljati barve, pričel je s tehniko senčenja, še vedno pa njegovi liki izpričujejo trpko življenje socialnega dna in pogosti so motivi likov iz gostiln. Po drugi strani pa Anton še vedno nadaljuje z veselimi barvnimi kompozicijami likov na ljudskih slavjih ali pri kmeč-

kem delu. Vidne so nove teme in zato nikoli ne dolgočasi.

In kaj sploh je naivna umetnost?

Je umetnost preprostih, običajno skromno izobraženih naravnih slikarjev, ki imajo kak svoj poklic in se z umetnostjo ukvarjajo v prostem času. Običajno ne poznajo šolskih pravil in ne akademskih vodil slikanja in izpričujejo naivne predstave o svetu.

Prvi in najslavnejši naivni slikar je bil Francoz Henri Rousseau. Znani naivni slikarji v

Sloveniji so Jože Tisnikar, Ivan Sedej, Anton in Janez Repnik. Sicer pa so še čez mejo znani Ivan Generalič, Mirko Virjuš, Franjo Mraz in drugi. V Zagrebu imajo naivni slikarji svojo galerijo likovnih umetnosti.

In katere slike obeh Repnikov so mi najbolj pri srcu? S pomočjo Martininega fotoaparata jih lahko vidite tudi vi, sicer pa si lahko ogledate razstavo v knjižnici Radlje ali pa pri obeh slikarjih na Muti v njuni zasebni galeriji. Veliko umetniškega užitka vam želimo.

Jezikovne drobtinice: ljudje ...

Marta Krejan, prof.

Ne bom »težila« z literarno teorijo, ne s slovnico. V decembru, ki za mnoge kljub svojemu (na nek način že kičastemu) značaju vseeno ni praznični, si raje privoščimo kako pesem ali dve. Za sprostitev, za razvedrilo, za razmislek, za vzpodbudo ... kakor komu ustreza.

Ahil in Samson

Z Ahilom sva si čisto enaka
Oba sva ranljiva v peto
Razlika je le v tem
da sem jaz ranljiv tudi drugje

S Samsonom sva si čisto enaka
Oba imava moč v dolgih laseh
Razlika je le v tem
da imam jaz moč tudi drugje

Poper in sol

sta pravica
vsakdo ju zasluži
to je resnica
če kdo je prikrajšan
za ti dve stvari
ta ni več človek
vrzimo ga v smeti

Avtor pesmi: Marko Krejan

Šoferske zgodbe - Od Pohorja do Koprivne

Marjan Čuješ

Koroške kmetijske zadruge so bile nekoč organizirane v Poslovno zvezo s sedežem v Dravogradu, ki jih je zastopala pri poslih ter od prodaje njihovih pridelkov in lesa tudi dobro živela. Z zakonom je bila ta ustanova ukinjena ravno v letu, ko sem tam nastopil službo tudi sam. Da bi podjetje preživel brez združne marže, so se lotili različnih dejavnosti: od živinoreje in gradenj cest do avtoprevoznitva. Nič se ni obneslo in nazadnje se je ves kolektiv razšel na različne konce. Meni so ostali le spomini na tiste čase in na vožnje z džipom po terenih, kjer cest še ni bilo ali pa so jih šele gradili.

Neko poletno nedeljo sem peljal predstavnika podjetja in takratnega predsednika občine Dravograd na ogled pašnikov na ribniškem Pohorju. Tam je bilo na paši iz Amerike uvoženo govedo. Ameriških prerij vajeno govedo

se je pri tem poizkusu kar dobro obneslo. Pohorska ostra trava domači živini menda ne ustreza, pašnih površin pa je veliko in ob večjem interesu družbe bi lahko bile na ta način te površine bolj izkoriščene. Ko smo odložili pripeljane potreščine za pastirja, kar je bilo tudi formalno opravičilo za naš nedeljski izlet, smo se odpravili naprej po travniških brezpotjih do Partizanke na Kopah. Prve besede presenečenega upravnika koč, ki je prihitel na dvorišče in zagledal družino v džipu, so bile: »Ooo, da bi vas coprnice zacoprale, da bi scat ne mogli!« Upravnik, g. Britovšek, je bil tudi sicer znan humorist in njegove šale so nas spremljale tudi v dolino, ko nam je zagotavljal, da smo bili prvi motorizirani turisti pri njegovi koči. To nas je vzpodbudilo, da se nismo vračali nazaj preko Ribnice, ampak smo ubrali pot, po kateri so vozile do

tedaj le volovske vprege, dokler se nismo znašli na »Brionih« pri gostilničarju Oskarju na Legnu, kjer je bilo spet veselo.

Na pašnikih Plešivca se je vršil pa drugi poizkus reje mladega goveda, tokrat domačega. Da bi povečali zaraščene pašne površine, je bilo treba izkrciti gozd, ki se je na vseh straneh zajedal vanje. Te posege je morala preučiti, in kasneje izdati dovoljenje zanje, posebna komisija. Na ogled pašnikov sem člane te komisije peljal nekega ne preveč prijaznega dne. Okrog Uršlje gore so se podile vlažne megle in mojim sopotnikom se kar ni dalo izstopiti iz vozila. Želeli so, da jih odpeljem prav do gozda nad Jelenovo kmetijo in če bo šlo, tudi do Šisernika. Mojih pomislekov, da tudi vojaško vozilo na mokrem terenu ni vsemogočno, niso upoštevali. Upošteval jih je pa džip, ki mu je na spolzki

kamniti podlagi pri zavijanju na obronku gozda zdrsnilo in se je na splošno presenečenje vseh prevrnil na desni bok. Ven sem splezal kot skozi kupolo tanka in vmes še malo zabavljaj kmetijskega strokovnjaka, na katerega ramenih sem stal, da lahko kar sedé skozi šipo na vratih proučim travno rušo pašnika. Dokler po moji poti niso zlezli ven tudi ostali potniki, sem držal zibajoče vozilo na strmini sam, nato smo ga pa s skupnimi močmi postavili na kolesa. Ogled so nadaljevali peš, tako kot se za tako komisijo spodobi, jaz sem se pa spustil do staje na Jelenovem in imel dovolj opravka z vozilom, da sem ga zopet spravil v tek. Izteklo je sicer nekaj akumulatorske kisline in motornege olja, drugih posledic pa ni bilo. Buško na pločevini nad zadnjim kolesom sem nekako zakril in vsi so se strinjali, da tega dogodka, ki

bi se lahko končal tudi tragično, na podjetju ne bomo omenjali. So že vedeli zakaj! Srečna pa tudi zgodba s tisti čredo na tamkajšnjih pašnikih ni bila. Med mlade telice na plešivške travnike se je vtihotapil tudi kakšen okoliški bikec, ki je poskrbel, da ob vrnitvi v dolino vse le niso bile nedolžne. O tem se je prepričal kmet iz Bukovske vasi, ko mu je krava povrgla dvojčke skoraj na pragu hleva, kamor jo je prignal, potem ko jo je poceni kupil na razprodaji v Dravogradu, ker brejih niso smeli prepustiti klavnicam. Združena poslovna zveza se je za preživetje ukvarjala tudi z gradnjo gozdnih cest in s prevozništvom, ki je bilo pozneje po njeni likvidaciji tudi zamelek transportne dejavnosti pri Gozdnem gospodarstvu v Sloveniji Gradcu. Ko je bila zgrajena cesta od Šentvida po Slemenu mimo Kavnika in Mežnarja do Pistotnikove kmetije, je bila tam slovesna otvoritev te pridobitve. Med najbolj zaslužne posameznike so šli tudi moji sopotniki, ki sem jih na tisto slavo pripeljal po nekoliko nenavadni poti. V Črni nas je na Kmetijski zadruzi že čakal njen takratni šef g. Karel Dretnik. Ko smo se peljali po dolini proti Slemenu, sem pod Jedlovčnikom omenil g. Dretniku, če morda ve za kako bližnjico do Javorske cerkve, katere zvonik se je bleščal visoko nad nami. Skrajšali bi dolgo pot okrog Šentvida in še pravočasno prispeli na otvoritev, kamor smo že zamujali. Od Jedlovčnika do Šumnika je kolovoz, če si upaš voziti po njem, mi je odvrnil. Kaj si ne bi upal? Pri štiriindvajsetih letih si upaš vse! In smo šli na levo v breg, nato pa malo preveč v desno, ker se mi je zdela tista pot

bolj zvožena, in – zašli. Tokrat teren ni bil moker, kot nekoč na Plešivcu, in so kolesa na strmini dobro prijemala, toda kmalu smo se znašli na koncu tiste gozdne vlake, po kateri so verjetno še pred kratkim spuščali les, zato sem se tudi odločil voziti po njej. Skozi nizko podrast se je že videl travnik, zato z vožnjo nisem prenehal, svoje napake sem se pa že zavedal, da bi se pa v »rikvercu« vračal nazaj v dolino, me je bilo pa sram. Travniki so bili prestrm tudi za vojaškega »terenca«, zato so potniki izstopili in mi vozilo pridržali, da se ni prevrnilo, tako kot takrat pod Uršljo goro. Nato pa v prvo »brzino« in reduktor, da smo lahko počasi rinili proti bolj položnemu terenu, kjer sem se lahko usmeril čez travnike proti vrhu. Na moje veliko veselje sem pristal ravno tam, kjer sem si želel že v dolini; to je pod lipami vrh Mežnarjeve kmetije v Javorju, kjer sem imel dovolj časa, da sem si v miru očital svojo lahkomišelnost, katere žrtve bi bili lahko tudi moji nič krivi sopotniki, ki so se mi pridružili in zavzeli svoja mesta v džipu. Medtem ko so ostali proslavljali na Pistotnikovi kmetiji, sem sam na novi cesti že sodeloval pri reševanju tovarnjaka, ki je obtičal. Kamion, naložen z lesom, je obstal na ne dovolj utrjenem cestišču in le naveza z džipom, katerega so obtežili vsi prisotni nakladači, ki so čez nekaj let postali tudi moji sodelavci, ga je spravila na dovolj trden teren za nadaljevanje vožnje. Šofer tovarnjaka je bil Franc Drolc z Mušenika, ki je takrat vozil še za GAP iz Maribora, pozneje pa za naš TIS iz Pameč. Zvečer smo se dobre volje vračali domov, a spet ne po normalni poti, ampak po poti, ki smo jo ta dan že

enkrat zgrešili. Od Šumnikove kmetije do Jedlovčnikove bajte v dolini je bilo pa v tisti nočni uri med vožnjo po strmih globačah presenetljivo tiho, kot da bi bilo strah tudi sopotnike in ne le šoferja. Danes se na tisto pot ne bi podal več, tudi z najmodernejšim »terencem« ne, kaj šele s starim odpisanim policijskim džipom, ki smo ga za naše potrebe staknili v Ljubljani. Otvoritev ceste na Platu nad Mežico pa tudi ni minila brez mene, saj osebnih vozil ni bilo veliko, povablence je pa bilo le treba spraviti do takih prizorišč. Cesto je gradila ekipa delavcev iz hrvaške Like pod nadzorstvom poslovne zveze iz Dravograda. Ob nekem plačilnem dnevu sem peljal denar na tamkajšnje delovišče. Ko je delovodja ugotovil, da v paketu ni vsega denarja, ga je obesil na žebelj v tisti zasilni šupi, kjer so prebivali, in zagotovil presenečenemu blagajniku, da se denarja nihče ne bo dotaknil, dokler ne prinesemo še ostalega zneska. Šele potem ga bo razdelil, zato ker noče razočarati svojih delavcev, ki mu zaupajo, je še pribil. Res se ga ni dotaknil nihče, čeprav je tisti milijon takratnih dinarjev kar nekaj dni visel na žeblju v prostoru, ki ni bil nikoli zaklenjen. Prvič sem videl tako velik znesek denarja in če bi ga mogel jaz hraniti, si niti zaspati ne bi upal, kaj šele obesiti ga na klin, vsem na oreh. No na »likofu« je bilo pa vseeno zelo veselo. Pijačo, ki so mi jo natakali razpoloženi gostje, sem sicer zavračal in jo prepuščal drugim z izgovorom, da ne pijem, nisem se pa branil izredno okusne in sočne torte, od katere se je kar cedilo. Ko se je za omizjem začelo prepevati, sem bil med najglasnejšimi in tudi domov sem prišel dobro razpoložen. To je ugotovila žena med pomenljivim ogledovanjem in vprašanjem, zakaj tako dišim po rumu. Seveda, to je bil vzrok moje veselosti. Torta na kmetiji pri Oberu na Platu, po kateri so se mi še večkrat cedile sline, je bila napojena z rumom tako, da je od nje kar kapljalo. Če bi poznali alkoteste že tedaj, bi bil moj zelen zaradi rjave torte. Le kdo bi mi verjel, da sem takrat alkohol jedel in ne pil?! Če sem s temi zgodbami začel na Pohorju, bom končal z njimi v Koprivni pod Olševo, kamor sem moral dostaviti neke stva-

ri za združne delavce v Repiji. »En gvaš strdi ti dam, pob, če mi zapelješ te čebele do mojega čebelnjaka! Lepo prosim!« S to prošnjo se je obrnil name Bogatajev Peter, ki je bil doma spodaj v dolini Koprivne. Tudi brez medu bi njegovi prošnji ustregel, saj sem številno Bogatajevo družino poznal, ker je slovela po lepih dekletih in »fejst« fantih, pa tudi avtomobilsko prikolico sem imel prazno, zato izgovora, razen da se mi mudi, nisem imel. Čebele, ki jih je imel na letni paši pri Potočniku pod Olševo, so se v večernem mraku že spravile na varno. Odprtine na panjskih končnicah je Peter zadelal s smrekovimi vejicami, nato sva jih pa naložila in odpeljala. Pogovor je potekal seveda o čebelah, tako kot o jagi, kadar sem vozil kakega lovca. Ko sva pri njegovem čebelnjaku izstopila, sem kot strela šinil v bližnje grmovje, kajti avto se iz čebelnjaka oblaka skoraj ni videl. Panji so se med vožnjo po slabi cesti odprli in čebele so morale peš, oziroma po zraku za nama. Ker bi trajalo predolgo, da bi se razjarjene žuželke pomirile in posedle na svoja mesta, jih je začel Peter premeščati brez mene. Smilil se mi je, pomagati pa mu nisem upal. Klobuk si je nabil nad oči in si občasno z roko trl obraz, ki so ga obdelovale pikajoče muhe, kot jim je on pravil. Jaz sem si v grmovju z vlažnim mahom hladil boleča mesta na obrazu, ki mi je že otekal. Ko je bil pikajoč tovor pospravljen, sem jo pa ucvrl domov. Vozil sem le z eno roko, druga je bila še vedno pripravljena za zamah, kajti vso pot mi je zlovesče brenčalo okrog ušes. Na »gvaš strdi« sem pa kar pozabil, pa tudi zaslужil si ga nisem, saj sem na dogovorjeno mesto pripeljal le embalažo, ne pa tudi tovara, kakor sva se s Petrom domenila. Tovor je moral po zraku sam, le pot sva mu kazala, sreča pa je, da v večernem mraku nisva srečala še kakega pešca. To bi bil preseenečen, ampak gledati za nama pa ne bi utegnil, le klet bi. O tem sem prepričan! Tole je nekaj prigod starega šoferja, ki se dogodkov izpred petdesetih let živo spominja, tega, kaj je pred eno uro jedel, pa ne. Ampak taki postanemo sčasoma vsi, le dovolj dolgo moramo živeti, kar pa ni težko če si le zdrav!

Bogatajeva domačija pozimi – v ospredju Peter z nečakom

Nenavadna idiličnost potočka

Silvo Jaš

Le streljaj v stran od hiše v Mislinji, kjer z družino biva Ivan Tisnikar, brat pokojnega Jožeta, svetovno znanega slikarja, teče potoček. Estrama se imenuje in izvira daleč v osrčju Pohorja ter potem nadaljuje svojo pot v dolino. Bil bi to čisto navaden potoček, če ... če ne bi Ivan v njem naredil nekaj resnično domiselnih in skladnih lesenih pregrad, ki mu dajejo nedvomno še večji, posebni čar v njegovem žuborenju.

Ivan sicer ni ribič, je pa zato toliko večji ljubitelj neokrnjene, čiste narave, še zlasti bistrih voda. Zaupal nam je, da je gledati in poslušati to žuborenje pravi balzam za dušo ter srce. Kaj je potemtaka lepše, kot v poletni vročici večera posedeti ob vodi ter opazovati tiste značilne skoke postrvi za mušicami, ko oživi sleherni tolmunček?! Nič drugače pa ni tudi v jesenskih dneh, ko se začne drstitveni ples

ribjih samic in samcev. Vso to neponovljivo idiliko moraš enostavno doživeti, opisati se je tako rekoč ne da. Še kako pa so zanimive tudi makete vrtljivih mlinjskih koles ob potoku.

Sploh pa je Ivan te pragove naredil predvsem zato, ker se tako čudovito skladajo z okolico in ker mu ni vseeno, kaj se dogaja s samo vodo. Lahko bi bil svetel vzor marsikomu. Najpogostejše predvsem vodarjem, ki s svojimi »strokovnimi« odločitvami in prijemi radi posegajo v nadržja naših rek in potokov tudi na Koroškem. Namreč tudi v takšnih malih potočkih je zaradi njihove hudourniške neprizanesljivosti življenje. Zagotovo je prav, da takšni ostanejo še v prihodnje, tudi ob pomoči takih pragov, kakršne je naredil Ivan. Zgledi so potemtaka dovolj jasen in zgovoren dokaz; zagotovo vlečejo in prav je tako.

Državno ekipno šahovsko prvenstvo društev upokojencev Slovenije

Stanko Hovnik

Organizacija letošnjega državnega ekipnega šahovskega prvenstva društev upokojencev Slovenije je bila zaupana Šahovskemu klubu Slovenj Gradec. Tekmovanje je bilo 3. oktobra 2007 v prostorih restavracije na Aerodromu v Mislinjski Dobravi pri Slovenj

Gradcu. Udeležilo se ga je 14 ekip: prvaki 12. pokrajinskih tekmovanj, ekipa lanskega državnega prvaka in ekipa domačinov. Nastopalo je 68 tekmovalcev.

Tekmovanje v izvedbi Šahovskega kluba Slovenj Gradec sta vodila šahovska sodnika Mitja

Pranjič in Gregor Šmon.

Vse ekipe so prijele pisno priznanje za sodelovanje, zmagovalne tri ekipe pokale, tekmovalci prvi treh ekip pa zlate, srebrne in bronaste medalje.

Najboljše tri posameznike šahovskega turnirja je gostitelj Aerodrom Slovenj Gradec nagradil s panoramskim poletom nad Slovenj Gradcem.

Rezultati ekipnega tekmovanja:

Mesto	Ekipa	MT	T	Buch
1	(5) Komandant Stane	21	38.0	326.0
2	(14) Domžale	19	35.5	328.5
3	(10) Maribor Tabor	21	35.0	329.0
4	(6) Trbovlje	19	34.0	330.0
5	(3) Slovenj Gradec	14	28.5	335.5
6	(13) Krško	15	28.0	336.0
7	(11) Kranj	14	26.0	338.0
8	(12) Solkan	14	25.0	339.0
9	(2) Žalec	12	25.0	339.0
10	(9) Murska Sobota	11	24.0	340.0
11	(4) Črna na Koroškem	10	24.0	340.0
12	(8) Novo Mesto	7	20.0	344.0
13	(1) Sežana	5	16.5	347.5
14	(7) Spuhlja - Ptuj	0	4.5	359.5

Župan MO Slovenj Gradec si z zanimanjem ogleduje šahovske dvoboje

Arbiter: Mitja Pranjič

Zdravniški vestnik ob 110-letnici slovenjegraške bolnišnice

Franček Lasbafer, prof.

Med najstarejše strokovne slovenske glasnike nedvomno sodi tudi *Zdravniški vestnik*, v svojem podnaslovu zapisan kot glasilo Slovenskega zdravniškega društva. Letos izhaja že njegov 76. letnik s pričetkom leta 1929, vzporedno s tem pa moramo omeniti še podatek, da je na slovenskih tleh najstarejše še delujoče tudi zdravniško strokovno združenje z ustanovitveno letnico 1861. Njegova organiziranost se je sprva prilagajala deželni ureditvi avstrijskega cesarstva, v času kraljevine Jugoslavije pa je od leta 1918 delovalo kot enotno Slovensko zdravniško društvo. Kot partizansko zdravniško društvo je živelo celo med NOB. Leta 1948 se je preoblikovalo v pet podružničnih enot, med katerimi je nastala tudi podružnica Slovenj Gradec. Ta mreža se je leta 1980 razširila v 13 samostojnih pokrajinskih društev vključno s Koroškim zdravniškim društvom Slovenj Gradec.

Toliko za najnujnejši vpogled v ugledni okvir posebne, sicer redne 12. številke *Zdravniškega vestnika* konec lanskega leta ob naslovnem jubileju Bolnišnice Slovenj Gradec. Prispevki številnih njenih sodelavcev zavzemajo spoštljivih 116 strani, kar je glede na format glasila, komaj kaj manjšega od A4, dejansko že primerna knjiga. Odgovorni urednik je M. Cevc; v pokrajinski sestavi uredniškega sveta je za Slovenj Gradec zapisan Franc Verovnik. Uvodnik *Mozaik zgodbovisja in zgodovine naše bolnišnice* je k obravnavani številki glede na obetajoč naslov v obsegu slabe 1,5 strani nekako preskromno prispeval Davorin Benko, saj se v zgodovinskem smislu lahko opremo le na ustanovitveni datum 1. april 1896. Na splošno sicer vemo, da

zgodovine ni brez osebnosti, ki pa jih tu v takšnem smislu iščemo zaman, čeprav se pisec na koncu zahvaljuje 'notranjemu uredniškemu odboru' za pripravo gradiva kirurgu Juriju Gorjancu ter internistoma Martinu Tretjaku in Francu Verovniku. Da so se pripravljavci vsekakor zavedali preteklostnega primanjkljaja, nam pričata v kazalu vsebinsko sicer žal nerazporejena razdelka Medikohistorična rubrika in Jubileji z nadnaslovom Razgledi, v katerih na koncu *Vestnika* poleg še petih koroških sklopov najdemo natančnejši zapis '110-letnica Splošne bolnišnice Slovenj Gradec - kronološki pregled' Vladimirja Toplerja, ki se opira na deset let starejši zbornik dolgoletnega ravnatelja Draga Plešivčnika ob stoletnici bolnišnice, po katerem sicer njeni začetki segajo v davno leto 1419, ter dva zapisa Franca Verovnika 'Dr. Hans Harpf (1866-1938) ustanovitelj bolnišnice v Slovenj Gradcu pred 110 leti' in 'Profesor dr. Ivo Raišp osemdesetletnik'.

Seveda pa v izrecno medicinsko znanstvenem *Zdravniškem vestniku* kakšne poudarjene zgodovinske plati pač ne gre pričakovati, ker je njegovo samoumevno težišče sedanje stanje in napredovanje stroke. Za slovenjegraško bolnišnico tukaj in zdaj nas z njim sooča dostojna množica

23 'domačih' prispevkov; pregledne podatke o njihovih ter o devetih gostujočih avtorjih najdemo šele za prvimi tremi prispevki, čeprav bi jih bralec pričakoval recimo kje še pred uvodnikom. Dolge znanstvene naslove prispevkov ter številne člane raziskovalnih in avtorskih skupin bom za *Viharnikov* namen obveščanja moral tako ali drugače omejiti na posamezne razdelke ter na prvopodpisane in torej najpomembnejše pisce.

V prvem sklopu Raziskovalni prispevki sodeluje samo Nado Vodopija z devetimi sodelavci; posebnost tega prispevka je, da je njegov tekstovni del objavljen v angleščini in - morda nekoliko neuvidevno do tiste strokovne manjšine, ki tega jezika ne obvlada dovolj - brez prevoda v slovenščino. Sledi spet z enim samim prispevkom sklop Kakovost v zdravstvu Bojana Vujkovca s prav tolikimi sodelavci.

Na vrsti je najobsežnejši sklop Strokovni prispevki devetih sodelavcev, od katerih Franc Verovnik, Martin Tretjak (še vedno najmlajši z nazivom doktor znanosti), Brane Breznikar z dvema člankoma, Ivan Očepek, Marijan Lužnik in Branka Verdnik Golob nastopajo samostojno, Jasna Uranjek, Marko Zupančič in M. Lužnik pa skupaj z drugimi. Sklop Prikazi primerov šteje šest prispevkov. Na čelu avtorskih skupin, v katerih sta kdaj samo dva člana, so Irena Piltaver Vajdec, Jasna Uranjek, Jurij Gorjanc in Stanislav Ovnič, samostojno pa objavljata Rajko Golobinek in Franc Kozar. Vsebinski sklop Pregledni prispevki zapolnjuje le skupni sestavek Saša Rainerja in Borisa Pospihalja. Enega samega in v celoti kot zadnjega imamo še v razdelku Pismo uredništvu Marjane Predikaka z zanimivim

naslovom Pagetova bolezen - Nenavadna pogostnost v koroški regiji, ob katerem kaže omeniti, da v njem sploh ne vidimo pisemske oblike, izpisujem pa ga zlasti zaradi tega, ker se edini neposredno nanaša na Koroško.

Tudi zadnje omenjeni prispevek ima namreč strogo znanstveno podobo s sestavnimi enotami Ključne besede, Izvleček, Metode, Rezultati, Razpravljanje, Zaključki in Literatura. Slednja je brez izjeme zelo obsežna in največkrat s pičlim slovenskim in zelo dolgim deležem v angleščini. Sestavljenost člankov posebej poudarjam za spodbudo *Viharniku*, da se kdaj zgleduje po njih morda predvsem v kakšni občasni znanstveno gozdarski številki, kakor je to v lanskem letniku s posameznim članom že bil primer spis Zdravka Krajncu Gozdovi našega kraja, sicer ponatisnjen iz mojega zbornika 900 let Šmartna pri Slovenjem Gradcu. Kratek nekrolog F. Verovnik posveča zdravniku Tonetu Ravnikarju, ki ga smiselno dopolnjuje zapis slednjega Razvoj gastrointestinalne endoskopije v bolnišnici Slovenj Gradec, še pred tem pa beremo J. Drinovca Pogovor s slikarjem Bogdanom Borčičem, slovenjegraškim Prešernovim nagajencem v letu 2005. Z istega umetnostnega področja je še sklepni prispevek D. Benka Likovno ustvarjanje dr. med. Lojzeta Pogorevca, ki se predstavlja tudi z osmimi posnetki svojih kiparskih stvaritev.

V vseh *Vestnikovih* prispevkih prevladuje zavidljiva jezikovna raven, ki nas pravzaprav ne more presenečati, če le upoštevamo najzahtevnejša sprejemna merila za vpis ravno na študij medicine. Naš prikaz lahko sklenem s prepričanjem, da smo s tem koroškim zvezkom dobili še en lep dokaz o strokovni zmogljivosti slovenjegraške oziroma koroške krajinske bolnišnice.

Koncert Carinthie cantat

Hubert Dolinšek

Lions klub Slovenj Gradec je pobraten z Lions klubom Deutschlandsberg. Člani obeh klubov se občasno srečujemo na dobrodelnih prireditvah, ki jih organiziramo izmenoma pri nas in pri njih.

slovenskega »lions distrikta« Anton Camplin, iz Avstrije pa župan mesta Wies, guverner avstrijskega »lions distrikta« ing. Gerhard G. Salloker. Navzoči so bili tudi prejšnji predsednik deželne parlamenta Štajerske

Carinthia cantat

Letos so sosedje, naši prijatelji, organizirali dobrodelni koncert v mestu Wies. Nastopil je naš mešani komorni zbor Carinthia cantat pod vodstvom pevo-vodje Toneta Gašperja. Nastop Carinthie cantat je bil darilo Lions kluba Slovenj Gradec njihovemu klubu. Izkupiček so podarili v dobrodelne namene. Koncert so s svojo prisotnostjo počastili eminentni gostje: iz Slovenije je bil z nami guverner

in drugi ugledni gostje. Koncert je bil dobro obiskan in je odlično uspel. S takimi in podobnimi prireditvami utrjujemo medsebojno klubsko sodelovanje in prijateljstvo med narodom.

Mešanemu komornemu zboru Carinthia cantat in še posebej dirigentu Tonetu Gašperju se Lions klub Slovenj Gradec za nastop lepo zahvaljuje.

Leve: guverner Gerhard G. Salloker s soprogo, na desni predsednik Lions kluba Deutschlandsberg

Z desne: predsednik deželnega parlamenta Reinhold Puhr s soprogo, guverner Gerhard G. Salloker s soprogo in guverner slovenskega »lions distrikta« Anton Camplin

Višarska gospa

Kdor koli se danes pripelje iz Slovenije, Avstrije ali po Kanalski dolini do Žabnice in se ozre proti jugu, zagleda svete Višarje, ki se svetlikajo

kakor bel golobček na Višarskem vrhu. Upravičeno lahko rečem, da so pravi biser naravne lepote.

S tega kraja je v lepem vremenu čudovit razgled na vse strani: v zgodnjih jutranjih urah se začne svetlikati na vzhodu nad Mangartom in Jalovcem. Nato se počasi dviga žareča sončna obla, ki spreminja prozorne meglice. V poletnem in jesenskem času leži po dolinah megla, ki se po Kanalski dolini preliva kot morje v Ziljsko in Savinjsko dolino, nad Trbižem pa iz nje kuka politična trome-

ja, ki nas opozarja, da živijo tod štirje narodi: na vzhodu Slovenci, na severozahodu Nemci ter na jugu Furlani in Italijani. Nad vsem pa kraljuje višarska Marija, ki jo z vso pravico imenujemo Kraljica Evrope. Legenda pripoveduje, da je dr. Lambert Erlich 24. junija 1931 takole govoril svojim študentom ob kresu, ki so ga prižgali nad Višarjami: »Nismo se zbrali tukaj zgolj slučajno, marveč po božji volji. Božja volja nam na Višarjah govori, kakšna je naloga Slovencev na ozemlju, kjer živimo.«

Na podnožju te svete gore prihajajo v stik tri glavne evropske rase, in sicer z juga, s severa in z vzhoda. Njihova udarna moč bi mogla trčiti prav tu, Germani, Latini in Slovani bi mogli prav tu ugovarjati mejo drug druge-mu. Toda naši predniki so bili bolj modri, kot so danes generali in politiki. Namesto meje so na otoku treh narodov postavili cerkev. Tu je edina meja v Evropi, ki narodov ne ločuje, ampak jih združuje. Za konec pa: Z Gregorčičem za vse je svet dovolj bogat, če kruh delil bi z bratom brat.

Svete Višarje v osrčju gora

Viktor Levovnik

Kako smo si Korošci včasih krajšali dolge zimske večere

Milena Cigler

V petek, 30. novembra, sva se z Martino peljali v Mežico, radovedni, kaj nam bodo tokrat ponudili Ajda, Peter, Lovro in Metka, običajna ekipa Literarnega gledališča Treska. In nisva bili razočarani. Bilo je več kot zanimivo, pa še mali novoletni bazar, na katerem smo lahko kupovali darilca za prihajajoče praznike, so nam pripravili.

Ker je bilo obilo besedil s te in one strani meje, ki so jih pri kupno predstavili naši bralci, tudi v narečju, sem se odločila, da vam predstavim nekaj starih pesmi, ki so jih peli ob dolgih zimskih večerih bice in dediji za krušno pečjo. Še prej pa nekaj namigov, kako bi popestrili svoje življenje v družini, da bi bilo vsaj malo drugače kot običajno:

- televizija lahko zvečer kdaj ostane ugasnjena,
- vsi, kar vas je pri hiši, lahko kdaj skupaj večerjate,
- pripravite samo žlice in jejte iz skupne skleda,
- pokličite svoje starše ali stare starše, če jih še imate, če ne, si pa kakšne sposodite in povprašajte za recept za kako res staro jed iz njihovega otroštva,
- pri manjših boleznih in težavah vzemite kako preizkušeno domače zdravilo.

Utrinek z bazarja

In zdaj k pesmicam:

Rada daj, rada daj (Drašče, zapisal Jakob Wang, 1900)

Srenča boš mewa,
sinčka boš zibawa,
u izbi sedewa.
Sinček bo u zibke spaw,
js bom za gwavjem staw.
Ti se boš jokawa,
js pa smejaw.

Ko pridem k tebi ponoč (pela Tomaž Mikl in njegova žena Marija, p. d. Pogaj, 1914).

Ko pridem jaz k tebi ponoč,
potrkam na okno gredoč.
Potem se pa dol naslonim,
na oknu prav sladko zaspim.

Ko zjutraj se jaz prebudim,
prav žalostno jaz se držim.
Ne vidim deklča nič več,
grem žalostno od okenca preč.

Gorjanska serenada (zapisal Milan Biser)

Dober večer Buah vam daj,
mi vam vunšamo sedaj.
Mi smo pršle vam hor dajat
in zdravje srečo vunšovat.

Pršva bo ta šlinja nuač,
pride pomuač.
Marija pomaj u sveti raj.

Mi kna pojamo zastonj,
pojamo za dober von.

Za en pisker mošta pokuhana,
pa na prašiča pačana.

Pa še eno štorijo o žalik ženah
vam napišem, da jo boste ob
dolgih večerih pravili...

Peter Peruzzi, Meta Zvonar Hohjec, Marijan Mauko, Lovro Vreš, sedijo: Ajda, Klemen, Andraž in Nuša

Žalik žene v Vodenikovem skalovju pri Starem trgu

Na Vodenikovem posestvu v starotrški župniji pri Slovenj Gradcu je blizu kmeta Tratnika skalovje, ki je deloma razpokano. V teh votlinah so stanovale v starih časih žalik žene. Taka žena je hodila tudi k Vodeniku. Zjutraj je gospodinja zgodaj vstajala in zajtrk kuhala, Vodenik pa je še ležal. Takrat je hodila tudi žalik žena h gospodarju ležat. Bila je zelo zelo lepa ženska. Imela je dolge lase, ki so ji viseli s postelje na tla.

Ko gospodinja zapazi, da hodi žalik žena h gospodarju spat, gre v Stari trg župnika vprašat, kaj ji je storiti.

Ta ji odgovori: »Drugega ti ne vem svetovati, kakor to, da njene lase vzdigneš in jih v posteljo zraven nje položiš.«

Gospodinja to res stori, žalik pa žena vstane in pravi: »Ne bom več prišla!«

Je pa prej gospodarju povedala, kdaj mora to, kdaj ono sejati in vse je lepo obrodilo. Poseb-

no dobro je obrodil bob.

Tako. Večer je bil živahen. V polni dvorani gostilne Krebs sem premišljevala, kako Treski uspeva, da je dvorana vedno polna; namesto vstopnine je bil tokrat prikupen novolet-

ni in Miklavžev bazar. Lahko smo kupili Miklavževe šibe, okrašene z bonboni, dišavne šopke mojstra Štefana Erjavca, ki vedno preseneti s kako novo rastlino. Tokrat so to bile jagode iz Portoroža, ki jih tam imajo za živo mejo. Midve z Martino sva jih kar takoj pojedli in Štefan se je hecal, da bova čez dve uri »hin«. Pa ni bilo kaj iz tega, saj vidite, da sem še pri sebi, če to pišem. Bile so še okrašene stekleničice, v katere je bil vtaknjen listič z mislijo o ljubezni ali čem podobnem, okraski za novoletno jelko, venček za navodna vrata in še kaj.

Bilo je zelo lepo, zato hvala Metki Hohnjec Zvonar, ki je pripravila ta večer, Ajdi, ki je posrečeno predstavila pesmi, prav tako Petru in Lovru, za računalnikom, mislim, da je bil spet Domen Vreš, večer je popestrila še citrarka, finančno pa so ga podprli Občina Mežica, gostilna Krebs in podjetje Elstik.

Nada Kirbiš Vsemu navkljub

Stanko Hovnik

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je bila 30. novembra 2007 predstavitev knjige Nade Kirbiš *Vsemu navkljub*. Nada Kirbiš že več kot dvajset let proučuje zakonitosti življenja. Še vedno živi za pisanje in piše za življenje.

Danes se z začudenjem oziram na minuli čas in se sprašujem, kako sem ob vsem, kar se mi je zgodilo v preteklem letu in pol, sploh preživela. Lahko rečem, da samo tako, da sem, čeprav počasi in prijazno, korak za korakom odstranjevala škodljive misli iz svojega življenja. Zdaj to,

zdaj ono, dan za dnem. Očitno sem potrebovala izlet v ta strupeni pekel, da bi spoznala, česa v svojem življenju ne potrebujem več. Ugotovila sem, da se prav vse – naša dejanja, naši občutki, naše obnašanje – vedno ujema s predstavo, ki jo imamo o sebi. Na svet ne gledam več kot na nesrečna naključja. V svoji biti zdaj vem, da vplivam na vse. Ne sprašujem se več, zakaj jaz, temveč, zakaj sem si ustvarila takšne okoliščine, in odgovore poiščem v sebi. Če bom danes poslala v svet svojo jezo in sovražstvo, to ne bo zaradi česa zunaj mene, temveč zato, ker imam to v sebi.

Odlomek iz epiloga h knjigi *Vsemu navkljub*.

Zanimanje za knjigo je bilo veliko predvsem med mlajšo generacijo.

Nada Kirbiš desno, levo direktorica slovenjgraške knjižnice Alenka Waltl

Bršljanke

Franc Jurač

Pred skoraj tremi leti se je nekaj zagrehtih spevnih kmetič zbralo v skupino in ustanovile so pevski zbor z imenom Bršljanke. Pogovarjal sem se z njihovo članico Brigito Jehart.

Jurač: Koliko članic šteje vaš zbor?

Brigita: V zboru nas poje štirinajst, s harmoniko pa nas

Brigita Jehart

spremlja mož naše pevke Gustike Viktor Mlinšek, ki se mu zahvaljujemo za njegov čas in mirne živce, ki jih ima z nami.

Jurač: Kako dolgo že prepevate v skupini Bršljanke?

Brigita: Kmalu bomo slavile tretji rojstni dan. Posnele smo že svoj prvi CD, za nami pa je že preko 100 nastopov širom naše lepe Slovenije. Nastopale smo na raznih dobrotelčnih koncertih, srečanjih ljudskih pevcev in godcev v televizijskih oddajah, ki jih prenašajo v živo, prislužile smo si prvo mesto na tekmovanju »Prešmentane citre«, ki je bilo v Velenju ...

Jurač: Pa vam ni ob vsem delu doma na kmetiji težko najti čas še za vaje in nastope?

Brigita: Za hobi, ki te veseli, se ti res ne sme zdeti škoda časa; kaj pa je sploh življenje? Nekajkrat se okrog obrneš, pa si že v letih, ko si enkrat privezan na dom in na posteljo,

ti je pa žal vsakega dne, ki ga nisi izkoristil tudi za svoje dobro, ne samo za zemeljske dobrine, ki si jih pač vsak izmed nas hoče čim več prigarati. Večkrat se spomnim besed svoje mame, ki je bila vsa zgarana kar nekaj let priklenjena na posteljo, kako nam je večkrat dejala: »Pojdite in si privoščite, saj ne veste kako dolgo!«

Jurač: Vam veliko pomeni petje pri Bršljankah in seveda nastopi, ki jih imate?

Brigita: Meni osebno največ pomenijo nastopi v domovih za ostarele, kjer kar veliko prepevamo – od Prevalj, Črneč, Šentjanža do Velenja. Oskrbovancem pripravimo enourni program, za katerega imamo občutek, da so nam iz srca hvaležni. Z nami tudi zapojejo, zmeraj pa opazimo, da jim ob poslušanju teh starih pesmi, ki jih spominjajo na njihovo mladost, po licih polzijo solze.

Jurač: Vi pišete tudi pesmi,

razne članke in skeče za vaš zbor, kajne!?

Brigita: Ne vem, če lahko rečem, da so to kakšne vredne pesmi; napišem pač spomine, doživetja, dogodke v rimah, ker pa smo Bršljanke ljudske pevke, to tudi zapojemo. Kakšen je rezultat, pa lahko presodijo le tisti, ki to poslušajo. Prav pa nam pride, če kaj napišem posebej za kakšno prireditev, otvoritev, razne abrahame, zlate poroke in raznorazne obletnice, kjer pa res veliko nastopamo. Z Majdo pripraviva še kakšno nemumnost, kakšen skeč, tako da je zmeraj kar veselo.

Jurač: Pa boste še vztrajali s petjem in nastopanjem?

Brigita: Seveda, saj mislim, da imamo vse članice podporo tudi pri domačih, ki nas vzpodbujajo, večkrat pa nam tudi kaj pametnega svetujejo.

Jurač: Želim vam še veliko veselega petja in uspešnih nastopov!

Franc Gams - Lenart

★1913

†2007

Kdo v Mislinjski dolini in na Koroškem ne pozna družine Gams, po domače Lenart iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu ... Na veliki, urejeni in napredni kmetiji v Trebuški vasi so odraščali Lenarči, ki so ob trdem kmečkem delu, domoljubni

in poštenu vzgoji staršev zrasi v ugledne osebnosti.

Lenartova družina je veliko tvegala in žrtvovala v času nemške okupacije, ko je slovenskemu narodu grozilo izginotje. Slavko Gams - Branko, terenski delavec OF in partizan, je tragično padel na Selah pod Uršljo goro februarja 1945. Marija Gams, višja medicinska sestra, je na skrivaj prevažala ranjence na pohorskih partizanskih kmetijah. Ivan Gams je upokojeni profesor in doktor geografskih znanosti, akademik in častni občan Mestne občine Slovenj Gradec (dragoceni in poučni so tudi njegovi Spomini, ki predstavljajo čas nemške okupacije in povojne razmere v Mislinjski dolini, Odsevanja št. 26, 1996).

Najstarejši Lenartov je bil Franc Gams, ki je otroška leta preživel v razmerah 1. svetovne vojne. Izredno pogumen fant je zavzeto sodeloval v narodnoosvobodilnem boju brez partijskih navodil. Lenartove so tudi tedaj vodile krščanske vrednote in globoka domovinska zavest, zato ni čudno, da so na straneh zbornika 900 let Šmartna pri Slovenj Gradcu 1106-2006 tudi trije Lenarči. Franc Gams je bil med tistimi pohorskimi zavednimi kmeti, ki so spomladi 1944 v težkih in nevarnih razmerah zgradili šest bolniških objektov za ranjene partizane. Doktor Ivan Kopač - Pavček, ki je vodil bolnišnice, je rad poudaril: »Brez zavednih ljudi, kmetov in bajtarjev, ki so z največjo ljubeznijo darovali vse, kar so premogli, ne bi mogla tako uspešno delovati partizanska saniteta na zahodnem Pohorju.« (Dr. Ivan Kopač - Pavček je častni občan MOSG, 1981)

Franc Gams žal ni dočakal, da bi z ženo Berto, s petimi otroki, dvanajstimi vnuki in dvema pravnukinjama praznoval biserno poroko. Njegovih 94 let je bilo z veliko ljubeznijo in predanostjo povezano z Lenartovo kmetijo, nenehno je skrbel za sodobno kmetijsko tehnologijo in od rane mladosti so ga spremljali konji. Bil je med ustanovitelji in častnimi člani Konjeniškega kluba Slovenj Gradec. Že leta 1960 je med prvimi v Mislinjski dolini oral njive s traktorjem, še vedno pa je vozil s konji. V razgovoru za Večer je dejal: »Že leta 1981 se je pri nas oglasil primarij dr. Rajšp. Ko je videl, da imam jahalne konje, se nam je pridružil. Navdušil sem se nad lipicanci, ker so primerni tudi za vožnjo kočije. Kočijo uporabljam ob porokah in raznih praznovanjih.« Kočijaža Franca Gamsa žal ne bomo več srečali na slovenjgraških srednjeveških dnevih, na podgorski prireditvi Furmani po cest' peljejo, ob jurjevanju na Legnu in še kje.

Kot dolgoletni cerkveni ključar cerkve na Homcu je bil pobudnik za prireditev stare lesene mežnarije v sodoben dom duhovnih vaj. Družinske in druge delovne obveznosti ga niso zadržale, da ne bi prizadevno sodeloval v različnih krajevnih društvih in organizacijah. Kot petnajstletni fantič se je pridružil krajevni gasilskemu društvu. Takrat je bil majhen gasilski dom zgrajen iz lesa in v njem so imeli ročno gasilsko brizgalno na konjsko vprego. Pred dvema letoma je bil za Šmarčane in za Lenarta velik praznik, dobili so namreč novo avtociстерno. Ob tej priložnosti je bil Franc Gams počaščen, postal je gasilski veteran.

Angažiralo ga je tudi družbenopolitično življenje. Po vojni je bil prvi predsednik krajevnega ljudskega odbora v Šmartnem, ki se je kasneje preimenovalo v krajevno skupnost. Ob prvem referendumu za občinski samoprispevek (1977) je bil odbornik občinske skupščine Slovenj Gradec in predsednik sveta krajevnega skupnosti. Tedaj je med drugimi pojasnil: »Kot v drugih krajih občine bomo tudi v Šmartnem po uspelem referendumu veliko pridobili. Zgradili bomo novo šolo in asfaltirali ceste na Legnu, v Tomaški vasi in Turiški vasi. Našim otrokom moramo omogočiti to, kar je za uspešen gospodarski razvoj najvažnejše: šolanje v sodobno urejenih prostorih. Prepričan sem, da vsakemu razgledanemu občanu, ki se zaveda pomena izobraževanja mladih ljudi, ne bo težko reči ZA za razvoj ... V nasprotnem primeru bo v naši občini ostalo še nekaj let vse po starem.« Lenart se je dobro zavedal, da le znanje in izobrazba vodita k napredku na vseh področjih gospodarskih in družbenih dejavnosti.

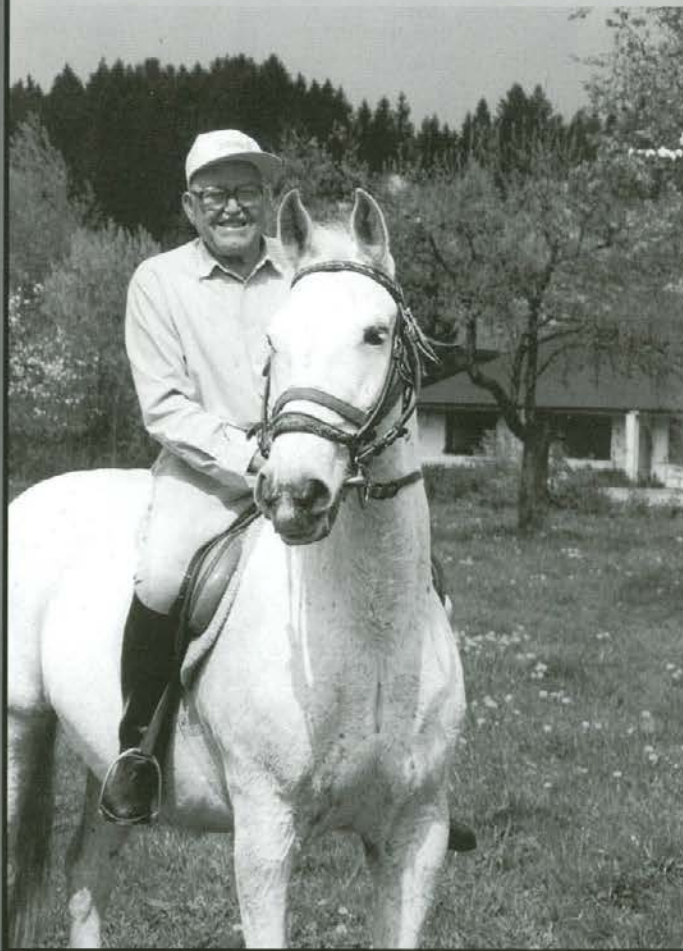
Ob toplem družinskem ognjišču očeta Franca in mame Berte je raslo petero otrok, veselila sta se njihovih uspehov in znanja, ki so ga nabirali v študijskih programih, zato sta v starosti zadovoljno živela, ko sta spoznala, da njuni otroci odgovorno in vestno opravljajo svoje poklicno delo.

Tudi oče Franc je za dolgoletno delo prejel številne nagrade in priznanja, ki so mu jih podelili država, občina, vaška skupnost in razna društva.

Na njegovi zadnji poti, 6. novembra 2007 v Šmartnem, so ga pospremili sorodniki, osem duhovnikov, mnogi krajan in prijatelji iz bližnje in daljne okolice.

Od njega so se poslovili tudi njegovi konjeniki in gasilci.

Jože Potočnik

On me je poklical
in moral sem mu slediti.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli besede sočutja in tolažbe in na poti k večnemu počitku na šmarškem pokopališču v tako velikem številu pospremili našega dragega in nepozabnega skrbnega moža, očeta, dedija in pradedija

Franca Gamsa, starejšega, po domače Lenartovega Franca iz Šmartna pri Slovenj Gradcu.

Prisrčna hvala za darovane sveče, cvetje, svete maše v farni cerkvi sv. Martina v Šmartnem in za darove za obnovo Marijine cerkve na Homcu.

Še posebej se zahvaljujemo za nesebično skrb in zdravljenje dr. Cirili Pušnik, govornikom Albertu Konečniku, Vladu Marzelu, Jožetu Cokanu in Rudiju Horvatu za ganljive besede in najlepše misli o pokojniku, šmarškim cerkvenim pevcem za lepo petje na kraju zadnjega počitka in pri pogrebni sveti maši, prečastitim gospodom duhovnikom za pogrebni obred in za darovano sv. mašo, konjenikom iz Konjeniškega kluba Slovenj Gradec in Country kluba Legen, gasilcem GD Šmartno, praporščakom in vsem sorodnikom, sosedom ter številnim prijateljem, ki so se poklonili našemu dragemu očetu, ga spoštovali in ga imeli radi.

Najlepša hvala gospodu nadžupniku Francu Rataju za pogrebno mašo in čuteče besede slovesa, za pogrebno spremstvo in somaševanje ter za tople besede, ki so jih strnili v tolažbo in v spomin na dragega pokojnika, se prisrčno zahvaljujemo tudi gospodom duhovnikom: Amadeju Jazbecu, Leopoldu Valantu, Tonetu Burji, Tonetu Šteklju, Andreju Lampretu, Petru Leskovarju in Leopoldu Koratu.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala in Bog povrni.

Z globoko hvaležnostjo vsi njegovi: žena Berta in otroci Vida, Marija, Joža, Franci in Ivi z družinami, Sestra Mara, brat Vanč z družino, vnukinje Nataša, Nina, Barbara, Helena, Maja, Ana, Mojca, vnuki Janez, Martin, Luka in Matej, pravnukinji Anika in Nina ter ostali sorodniki

Najstarejša vnukinja je svojemu dragemu dediju k cvetju in svečam zapisala besede slovesa:

Moj ljubi dedi!

S svojo neusahljivo življenjsko energijo, človeško toplino in z lepimi besedami vzpodbude, ki si jih nam poklanjal, nam boš vedno ostal svetel vzor in spomin nate in na Tvoja dobra dela, ne bo nikoli obledel.

Še zlasti sem ponosna nate kot Tvoja najstarejša vnukinja. Večno se Te bom spominjala s hvaležnostjo, da sem imela možnost preživeti najlepša leta svoje mladosti na čudoviti kmetiji, med zame najbolj prisrčnimi ljudmi, kar jih premore svet.

Pater Gostečnik mi je v moji sedanji farni cerkvi na Viču rekel, ko sem mu povedala o Tebi, dragi dedi, o moji pokojni teti Mimi in o moji bici: To so pravi svetniki.

Prosim, čuvaj nas vse, varuj nas vse, ljubi dedi, še naprej, da bomo močni hodili po Tvojih stopinjah.

Z ljubeznijo Ti bom v spomin prižigala svečke na grobu, še naprej bom rada prihajala v svoj rodni kraj na Lenartovo kmetijo in Ti boš, moj ljubi dedi, moj drugi angel varuh.

Nataša Valentina z družino

Elizabeta Palko

☆1933

†2007

V letošnjem letu smo se na trbonjskem pokopališču poslovili od Elizabete Palko, tete Betke, kot smo jo klicali.

Rodila se je 7. novembra 1933. leta kot tretji otrok na Heršaltovi

kmetiji Simonu in Zofiji Palko. Skupaj s sestro Hermينو in bratom Otom je preživljala svoja prva otroška leta, kasneje pa se jim je pridružil še brat Toni. Čeprav so živeli skromno in preprosto kmečko življenje, so bili srečna družina.

Betka je v Trbonjah dokončala osnovno šolo, vendar pa zaradi preobilice dela in razmer ni uspela nadaljevati šolanja in se tudi ni zaposlila. Čeprav je bila majhne in šibke postave, je bilo v njej plemenito srce. Nadvse rada se je razdajala za druge in se dolga leta izkazovala kot strežnica v trbonjskem župnišču, pa tudi kmetje tod okoli so poznali njene pridne roke. Kljub vsemu težaškemu delu je bila vedno dobre volje in nasmejana. V zrelih letih se je zaposlila v Tovarni pohištva Pameče in tam tudi dočakala svojo upokojitev. Že v času zaposlitve si je na Heršaltovi domačiji s pomočjo sorodnikov uredila svoje lastno stanovanje. Zelo vesela je bila, če jo je kdo povabil v družbo, še bolj pa, če jo je kdo obiskal na njenem domu. Usoda ji ni namenila, da bi se omožila in rodila svoje otroke, zato je vso svojo materinsko ljubezen razdajala svojim nečakom, najprej Otu in Mirku, kasneje pa Simonu, Toniju, Janiju in Jerneju, ki so z njo tako rekoč odraščali in tudi marsikatero ušpičili. Vsесоzi sta ji stala ob strani in ji pomagala njen brat Toni in snaha Štefka, ki je skrbela zanj, ko jo je bolezen priklenila na posteljo. Zadnja leta svojega življenja je preživela v Domu starostnikov v Črnečah, kjer se je tudi izteklo njeno življenje.

Spomin

8. novembra je minilo eno leto, odkar ni več med nami naše drage

Ane Rader.

*Srce joče od bolečin,
kje si, ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje tvoja pridna roka,
ki skrbela je za nas?*

*Te bolezen je objela,
še poslednjo moč ti vzela.
V naših srcih je ostala bolečina,
doma pa nastala velika praznina.*

*A vedi, mama,
da v srcih naših boš ostala,
za vse, prav vse,
ti še enkrat hvala, mama.*

Hvala vsem za prižgane sveče in lepe misli nanjo.

Žalujoči: mož Drago, sinovi Miran z Majdo, Boris z Biserko, Darko z Metko, hčerka Ana z Markom ter vnuki Žan, Alja in Sara

Vinko Gostenčnik

☆1921

†2007

Hladen jesenski dan je bil, ko so zapeli hotuljski zvonovi. Prisluhnili smo jim in se spraševali, komu zvonijo. Žalostna vest, da je 21. novembra 2007 v zgodnjih jutranjih urah v slovenjegraški bol-

nišnici umrl Vinko Gostenčnik starejši, p. d. Renarjev Cinc, iz Podgore, je bila odgovor na naša vprašanja.

*Bil je trden kakor skala,
bil pokončen kakor hrast.
A prišel je dan usode,
ki je zrušil skalo,
ki je zlomil hrast.*

Vinko se je rodil 2. maja leta 1921 pri Renarju kot prvi med štirimi otroki. Po končani osnovni šoli v Kotljah je ostal doma in pomagal na gruntu, ki je zahteval trdo delo vseh ljudi pri hiši. Med drugo svetovno vojno je bil Vinko kot tisoči slovenskih fantov mobiliziran v nemško vojsko. Cela štiri leta ga ni bilo doma. Trpel je po frontah Evrope, bil v ujetništvu, doživljal nepopisen strah, grozo in nasilje, saj je bil prisilno, torej proti svoji volji, potegnen v krvavi vojni vrtinec. Ko se je leta 1946 vrnil domov, je vozil les, da so lahko na kmetiji bolje živeli in tudi kaj kupili. Ko ni bilo več prevozov lesa, je začel med prvimi oddajati mleko. Po očetovi smrti leta 1958 je zagospodaril pri Renarju. Dolgo je bil sam, nato pa si je za življenjsko sopotnico izbral Borovnikovo Pepko, ki mu je rodila tri otroke, dva sina in hčerko. S prihodom pridnih ženskih rok k hiši se je življenje pri Renarju obrnilo na bolje. Mnogo truda je Vinko vložil v Renarjevo domačijo, v poslopja, njive, travnike, skupaj z ženo pa je poskrbel tudi za to, da so se osamosvojili njuni otroci. Toda nato mu je umrla žena. Žalost je napolnila njegovo srce. Deset let sta s sinom Vinkom sama živitarila na gruntu, dokler ni prišla k hiši Bojana, izvoljenka sina Vinka. Potem so pričeli prihajati vnuki, kar osem jih je pri hiši. Vse je imel rad, pogosto je pazil nanje in se igral z njimi. Zdaj ga ni več in prav oni ga bodo gotovo najbolj pogrešali. Posebej ponosen je bil na vnukinje Matejo, Majo in Marjetko, ki so danes že odrasle ženske. In kaj je pripomoglo k temu, da je Vinko doživel 86 let? Vse življenje je bil kljub težavam veseljak, vedno je bil dobre volje in nasmejan, pri zdravniku je bil le nekajkrat, gotovo pa je bil nekaj posebnega, saj pri 86 letih še ni imel plombe v svojih zobeh. Vinka bodo pri Renarju gotovo zelo pogrešali, saj je bil dober oče, tast in dedek, bil je dober sosed in krajan. Šestdeset let je bil član PGD Kotlje in član Koroške kmetijsko-gozdarske zadrage.

Ko se bo zima poslovila in bo narava ponovno klicala ljudi na polja in travnike, Vinko tega klica ne bo več slišal. Mirno bo počival tu pri sveti Marjeti, mi pa bomo v srcih nosili spomin nanj in na vse, kar je dobrega storil.

Urška Zdovc

Jože Potočnik

☆1943

†2007

Težka bolezen je prekinila pridnost in delavnost Jožeta Potočnika. V letošnjem februarju so nevdružne bolečine vzbudile sum, da je z njegovim zdravjem nekaj hudo narobe. Moral je v bolnišnico in zaradi tumorja v glavi takoj na operacijo. Kljub upanju njegovih najbližjih zelenega okrevanja ni bilo in smrt je prekinila njegovo trpečo agonijo.

in zaradi tumorja v glavi takoj na operacijo. Kljub upanju njegovih najbližjih zelenega okrevanja ni bilo in smrt je prekinila njegovo trpečo agonijo.

Rojstvo četrtega otroka, sinka Jožka, je 13. aprila 1943 na Trjenkovi kmetiji v Razborci mami Angeli in očetu Antonu prineslo prešerno veselje. Fantič je zgodaj prijel za delo in se oklenil kmečkih opravil, zato je po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Mislinji, sklenil ostati kar doma. Čakala ga je še vojaščina in znašel se je v Travniku v Bosni. Kar odleglo mu je, ko je lahko slekel vojaško suknjo in se spet znašel na domačiji, ki jo je močno pogrešal. Našel si je službo na strojnem obratu Gozdnega gospodarstva v Mislinji in kot traktorist delal polnih 40 let. Rad je imel svoj poklic in tako marljivega delavca bi bila vesela sleherna sredina. Čeprav je bilo delo njegov edini življenjski konjiček, pa je Jožetu srce odkrilo globoka čustva ob srečanju s sosedovo Mihaelo. Vračala mu je ljubezen in srečna navezanost ju je leta 1967 pripeljala pred oltar. Kar žarel je od veselja in ponosa, ko je mladoporočenca obogatil še jok hčerkice Marjane. V Nogarjevi bajti, kjer je družinica živela, so misli in želje rojevale topel domek. Ob eni sami plači in Jožetovi pridnosti je hiška zrasla že čez dve leti in družinica se je znašla v prijetnem bivališču. Jože je zmogel po naporni službi, saj je pozimi še skrbno oral sneg, kar največ postoriti še doma. Voljo so mu vlivali otroci, saj je Mihaela povila še sinka Petra in Simona. Ni imel drugih želja, le za svoje doma je želel postoriti kar največ. Seveda pa v svoji predanosti delu nikoli ni znal odreči pomoči sodelavcu ali znancu.

Ko je leta 2000 lahko obesil službovanje na klin in se upokojil, je na svojem koščku sveta vselej videl to ali ono opravilo. Niti v pokoju ni znal poiskati prostega časa. Čeprav je res minilo že nekaj mesecev, se tudi meni dozdeva, da sem ga videl delati še včeraj.

Žal je v Jožetovo delovno vneto prezgodaj posegla težka bolezen. Moral je na zahtevno operacijo na Klinični center v Ljubljano. Čeprav je poseg uspel, pa pravega okrevanja ni bilo. Jože je imel eno samo željo in poprosil je svojo ženo, naj ga nikar ne pošlje več v bolnišnico. Ob njej, v hiši, ki mu je pomenila najlepši prostor, je tako preživel poslednje dni. Življenje mu je streglo z bolečinami, kakršnih res ni zaslužil in na koncu je smrt prekinila njegovo trpljenje.

Marija Pušnik

☆1924

†2007

Za vedno je prenehalo biti srce drage mame, babice in prababice Marije Pušnik, Zavodnikove mame iz Dovž pri Mislinji. Umrla je 6. novembra 2007 v slovenjegraški bolnišnici. Tri dni pozneje

se je na pokopališču v Mislinji od nje poslovila množica žalujočih.

Marija Pušnik se je rodila 26. januarja 1924 v Starem trgu pri Slovenj Gradcu materi Berti Vrčkovnik. V vasico Dovže pri Mislinji je prišla kot dvanajstletno dekle, ki je kaj hitro odraslo. Le devetnajst brezskrbnih pomladi je odmerilo življenje Mariji, Mimiki, kot so jo klicali, in že je postala kmetica in gospodinja na Zavodnikovi kmetiji. Prevzela je vzgojo in skrb za tri male otroke ovdovelega kmeta Vinka Pušnika, s katerim se je sredi vojne vihre leta 1943 poročila. V zakonu so se jima rodili še trije otroci in tako je Mimika nesebično razdajala materinsko ljubezen in dobroto šestim otrokom. Poleg številne družine je ljubila naravo, zemljo in delo na njej. Njena rahločutna nrav se je oklepala vsega, kar je bilo lepega na polju, travnikih in v gozdu, in vsega, kar se je dogajalo v topli kmečki hiši.

Življenje pa je teklo svojo pot. Otroci so odhajali in leta 1986 je po moževi smrti ostala sama s sinom Edom. Imela je še veliko moči in zmogla je zagospodariti z mlado sinovo družino, ki ji je vedno stala ob strani. Mimika je ljubeče povezovala družinske niti in kot dobra babica skrbno razdajala toplino med vnuke, ki so prihajali. Težko ji je bilo, ko zaradi bolezni ni mogla več opravljati poljskih del.

Vključila se je v skupino Jesen, ki je združevala vrle kmetice. Na srečanjih so rade obujale spomine na lepe trenutke iz minulih časov in bile hvaležne življenju, ki so ga lahko doživljale v starosti. Hvaležna je bila za sleherno drobtinico dobrega, ki so ji jo namenjali prijatelji. Žal ji je zdravje vse bolj obračalo hrbet. Pljučnica je prehitro ogrozila ritem njenega srca, ki je v novembrskem torku v slovenjegraški bolnišnici onemelo za vselej.

Žalujoči Zavodnikovi z družinami se ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice iskreno zahvaljujejo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Hvala duhovniku za obred, hvala pevcem, govorniku in društvom. Zahvaljujejo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter dragim vaščanom Dovž za izrečena sožalja, cvetje, sveče in darovane maše. Prav tako hvala vsem njenim skrbnicam in osebju Doma starostnikov v Črnečah.

Spomin

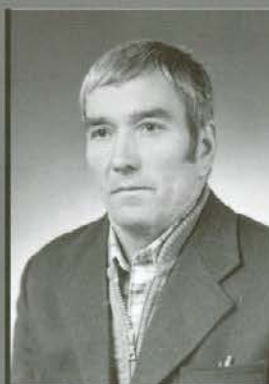
*Ne bo te z nami ob jaslicah,
ne bo te ob praznični mizi,
v mislih pa bomo tako močno
povezani s tabo,
kot še nikoli poprej!*

16. novembra 2007 mineva eno leto žalostnih dni in neizprosne resnice, da si za vedno odšla od nas, naša draga mama in babica

Antonija Čas, p. d. Koder,
iz Vodriža.

V naših srcih skeli bolečina, a spomin na mehko tvojih rok, na topel pogled in prijazen nasmeh bo vedno z nami in v nas.

Tvoji najdražji

Spomin

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Bolečina se da skriti,
le tebe, dragi Ivan,
nihče ne more nadomestiti.*

16. decembra mineva eno leto, odkar nas je za vedno zapustil

Ivan Špegu
iz Gozdarske ceste v Mislinji.

Zahvaljujemo se vsem, ki postojite ob njegovem grobu in mu prižgete svečo v spomin.

Žalujoči: žena Pepca, sin Mirko, hčerki Micka in Dragica ter vnuki in pravnuki

VELIKA LJUDSKA SANJSKA KNJIGA in HOROSKOP

iz hrvaščine prevedel Zlatko Verzelak

ZEMELJSKO ZNAMENJE, KI GA UPRAVLJA SATURN, GLAVNI ZNAČILNOSTI TE NARAVE STA KRUTOST IN NEIZPROSOST

krutega in neprilagodljivega značaja, ki ima korenine v nekem manjvrednostnem kompleksu. Kozorog zna odmeriti in oceniti pravo vrednost stva-

ve detaljev (koščkov, delčkov) ga dela sposobnega za znanost in umetnost. Težko boste našli kozoroga brez denarja, z leti si zagotovi rezerve, ki jih naredi na svoj način. Povsem zagotovo odbije tvegane posle in hazard, ker njegova ekonomija temelji na dosežkih lastnega dela. Včasih preide v »škrtošt«, a to je redko, ker kozorog vedno pomaga, če je treba. O denarju in poslu ne razpravlja s kozorogom, ker o tem noče govoriti niti s svojimi najbližjimi.

Vsekakor je težko postati kozorogov prijatelj, ko pa se to zgodi (posebna draž je biti njegov prijatelj), mu lahko slepo verjamete. Dovolj je samo, da ne ranite njegove odmaknjenosti in ne drezate v njegove principe. Čeprav je družaben, gleda na ljudi objektivno, brez čustvovanja, a če ugotovi, da so pozitivni, postane tolerant in se spusti tudi v situacije, ki se jim sicer ogiba.

Kozorog je vedno sam gospodar čustev in potreben je čas, da spozna, da se je zaljubil. Če se to zgodi, bo ljubil strastno. Nič ne prepušča improvizaciji in naključju, ne zaljubi se na prvi pogled. Na tem področju zanj ni blodenja, zna globoko razumeti dušo svojega partnerja in pronikati vanjo, je v stanju razumeti in vzeti vse, kakor je, s polno objektivnostjo tudi v pogledih čustvovanja. Ko se enkrat vez okrepi, jo kozorog obdrži celo življenje. Težko pride do razveze, ker je pripravljen sprejeti tudi dinamičnost, nikdar pa ne pristaja na kompromis, če ne more doseči ljubezenskega ideala.

Njihova moč se nagnosko ogiblje pretiranih naporov, razmišljanje o življenju predvideva dobro zdravje, nič ne sme vznemiriti njihove metodičnosti delovanja, če se to zgodi, jih vrže s tira, postanejo nestrpni in nervozni. Nikdar ne tožijo o bolečinah. Nikdar se ne pozdravijo do konca, kar lahko

povzroči komplikacije. Ne bi smeli pretiravati pri delu. Slabe točke so kosti, sklepi, prebavni trakt in koža. Niso redki revmatični, žolčni in ledvični krči. Kozorog lahko dolgo ostane mlad, če ne bo pretiraval in bo pametno uporabil svoje izredne telesne sposobnosti.

EROTIČNO SENTIMENTALNI HOROSKOP

23. XII. – 21. I.

Vaš odnos do življenja je stvaren (realen). Hočete stabilnost in stanovitnost. Ne izgubljate radi časa. Prezirate brbljanje in dolgočasne pogovore. Dan preživljate bolj pametno. Ste zelo potrpežljivi in se spustite v dolgotrajne posle brez kakšne bojazni, da bo izgubljen čas. Nezaupljivi ste. Redko naklonite prijateljstvo in zapužanje, ko se pa to zgodi, lahko prijatelj ve, da ga nikoli ne boste izdali. Niti čas, niti dolga odsotnost ne morejo pregristi veze. Ne more se reči, da ste optimistična osebnost. Družite se z melanholiki, ki so podobni vam. Ste realist. Znete točno presoditi dogodke. Tudi ko se spustite v tveganje, kar se redko zgodi, se izide dobro, ker vse preračunate. Delate diskretno in pridno kot mravlja in šele na koncu se pokaže in oceni trud. Skozi delo pokažete, da ste nujni, ne pa kot drugi, ki nenehno poudarjajo, kaj so naredili in se precenjujejo. Življenje je za vas resno. Od njega ne pričakujete veliko veselja in ne verjamete v čudeže. Če se pojavi kdaj kakšno zadovoljstvo, jemljete to kot dar in ne kot obvezo. Raji živite sami, kot da bi bili v družbi ljudi, ki vas dolgočasijo. Preveč strogo se držite svojih načel in društveno ustaljenih norm. Ženske kozorogi redko doživijo veliko ljubezen, niso rojene za ognjene stvari, romantiko. Za vas je sposobnost kontrolirati se in upravljati s svojimi čustvi vprašanje časti. Pri vas

Antična astrologija govori o Saturnu kot o uresničevalcu usode in prav ta planet daje človeku neizprosni značaj, ki temelji na posebnih fizičnih in moralnih lastnostih, odlikujejo ga točnost, metodičnost in ogromna notranja disciplina. Malo verjetno je, da bodo te osebe moledovale za pomoč ali zaščito drugih, težijo namreč k temu, da osvojijo želene pozicije izključno z lastnimi močmi. Ambiciozen tudi ko tega ne pokaže, je kozorog zaprtega značaja, ne preveč izpostavljač – skuša zadržati v sebi vsako idejo ali projekt, njegova inteligenca pa je pogosto obrnjena k praktičnim in realnim ciljem. Tak način razmišljanja ga dela največkrat skeptičnega branilca (dvomljivca): vedno verjame, da je vse, kar se odvija okoli njega, slabo zanj, zato se zaščiti, da ga ne bi presenetilo kaj nepredvidljivega in ga našlo nepripravljenega.

Iz teh črt karakterja sledi, da so te osebe nagnjene k samoti, ki jim lahko povzroči težave pri navezovanju stikov z okolico in ljudmi. V odnosu z drugimi delujejo pogosto zmedeno in sramežljivo zaradi svojega

ri okoli sebe, kljub temu da mu ne uspe izraziti svojih idej in je nesposoben živeti z drugimi v mirnih odnosih, ker – čeprav želi to prikriti – se velikokrat pokaže kot surov. Ko se pojavi v sovražnem vzdušju (ambientu), se potegne sam vase in zadrži v sebi, kar je nameraval obelodaniti, postane previden v besedah. Vendar je potrebno samo malo vzpodbude in dobre volje in takoj se počuti domače in zopet dobi vero sam vase. Ko bo zagotovo verjel, da je razumljen, bo postal ljubezniv z drugimi. On je tisti, ki vam bo vedno v pomoč, brez računice zase, nikdar ne bo zahteval, da mu vrnete uslugo.

Prirojene kvalitete kozoroga so najboljši temelji za posle, kjer se zahtevata točnost in natančnost. Le-ti, združeni z velikim občutkom odgovornosti, mu pomagata, da si zagotovi pristojno življenje, čeprav to izgleda težko. Vložiti mora prave napore in žrtve, da bi izpolnil svojo željo po perfekciji (popolnosti), ki mu bo omogočila vzpon, ki ga je vreden. Drugi ne smejo biti leni, površni in nemarni. Ljubezen do analize in obdela-

ljubezen ne pride kot strela z jasnega. Če ljubite, se to zgodi po dolgem znanstvu z neko osebo. Pred tem ga skušate, preiskujete in še kaj, da se prepričate, ali vam bo nudil, kar želite. To lahko traja. Vaš partner mora biti potrpežljiv. Če vam je nekdo všeč, ga boste pritegnili s pametnim pogovorom in inteligenco. Ne iščete nenehnih dokazov ljubezni, niti jih ne dajete, zaradi tega vaša čustva niso nič manjša. Partnerju boste vedno dali pameten nasvet, pomagali mu boste, da bo dosegel uspeh, ki ga želi. Vaš dom nikoli ne bo shajališče zancev in prijateljev. Veliko vam je do ljubelega miru, zato vrata vašega doma

niso vedno za vse odprta. Pripravljeni ste na vse, ko gre za vaše otroke. Varujte se, da jim ne vsilite svoje volje!

Ljubezensko življenje

ŽENSKA

Ni rojena za ljubezen na prvi pogled, ko pa se postopoma prepusti čustvom, dovoli, da ljubezenski zanos zavlada popolnoma. To je tip ženske, ki ne razume, da bi lahko ljubila dva moška istočasno, če pa jo kdo izneveri, ne zna oprostiti. Je zelo ponosna in teži k temu, da je njen moški inteligentnejši od nje.

MOŠKI

Moški v tem znaku stremi k trajnim čustvenim zvezam in čuti potrebo, da v njegovem življenju vlada harmonija. Najbolj se boji preprirov. Pripravljen je sum nositi v sebi, da bi ohranil mir v hiši. Do ženske ne pride zlahka, zato je tudi ne izgubi. Ona se poleg njega počuti zaščiten in varno in skoraj nikdar ne želi drugega.

Erotično življenje

ŽENSKA

Na pogled mirna in zbrana kozoroginja nosi v sebi skrit ogenj, ki se razplamteva v vrtoglavo ekstazo. V postelji je ona gospodar, ker rada prevzema iniciativo (pobudo). Ko

občuti moško telo, izgubi glavo in postane vihar, ki ga ne moreš obvladati. V spolnosti je izredna ljubica.

MOŠKI

Moški tega znaka ima rad spolnost na klasičen način brez domišljije. Med aktom postane nenavadno sebičen in se nikdar ne potruji, da bi obvaroval žensko pred nosečnostjo. Meni, da ima pravico do kompletnega uživanja in če ga žena pri tem prekine ali slučajno spomni, naj pazi, se užaljeno umakne in počuti se oškodovanega.

Srečno novo leto!

Humor

Zlatko Škrubej

Daljši ksiht

Pride moški k brivcu. Po britju mu brivec zaračuna dva evra več kot zadnjič. Moški se pritoži:

- Ja, kako pa to, da je bilo prejšnjič ceneje?
- Odkar je nova valuta, imate vsi daljše ksihte!

Podobnost

Jure vpraša prijatelja:

- V čem sta si podobna nedrček in poslovna bilanca?
- Ne vem.
- Oba pokrivata dejansko stanje.

Tajkuni

Prijatelja modrujeta, pa vpraša eden:

- Kje pri nas v Sloveniji so tajkuni?
- Ti povem?
- Povej.
- Samo v opoziciji ...

Drži

Tone vpraša prijatelja:

- Si slišal, da spanje krajša življenje?
- Sem. Pa ti verjameš v to?
- Verjamem.
- Hm, zakaj?
- Kar poizkusi zaspati za volanom!

Črni kruh

Babica je poslala vnuka v trgovino po kruh. Ko se je vrnil, je opazila, da ima zelo umazane roke. Jezno je rekla:

- Ali te ni sram nositi kruh s tako umazanimi rokami?
- Saj si vendar naročila črn kruh!

Grozno

Milan vpraša sodelavca:

- Kako si se imel na dopustu?
- Grozno. Moja hotelska soba je imela številko 100, je pa enka dol padla.

Smola

Srečata se dva klošarja, pa vpraša eden:

- Jože, kaj si tako žalosten?
- Kaj ne bi bil. Iskal sem službo, dobil pa delo.

Nepotrebno

Mož pride iz službe domov in žena mu postreže s pečeno ribo. Vpraša jo:

- Ljubica, si očistila ribo preden si jo dala v pekač?
- Zakaj pa, saj je bila celo življenje v vodi!

Prihranki

Prijatelja se pogovarjata:

- Problemi s prihranki so vedno več Slovencem prihranjeni.
- Zakaj?
- Ker prihrankov pač nimajo ...

Odlično

Mož pove ženi veselo novico:

- Draga, vpisal sem se v plesno šolo!
- Odlično!
- Zakaj si tako vesela?
- Ker boš znal plesati kot bom jaz žvižgala ...

Stevardese

Lojze vpraša prijatelja:

- Zakaj so mlada dekleta tako rada stevardese?
- Hm, ne vem.

- Zato, ker so v letalu vsi moški privezani.

Nasvet

Zakonca sta se sprla, pa mož zabrusi ženi:

- Če ti pri meni ni všeč, pa pojdi k mami!
- Tepec! Saj veš, da je že dve leti v grobu.
- No in kaj potem?

Siromak

Prijateljica vpraša Tino:

- Ali si res zapustila zaročenca?
- Res.
- Zakaj pa?
- Vedno mi je govoril, da sem njegovo edino bogastvo. Jaz pa se nočem poročiti s siromakom.

Slabi nogometaši

Mihec vpraša atija:

- Ati, kaj se zgodi z nogometašem, ki mu slabi vid? Ga naženejo iz kluba?
- Ne, sin, sodnik postane!

Starost

Prijatelja se pogovarjata, pa vpraša eden:

- Kdaj mora ženska priznati, da je stara?
- Ne vem. Kdaj?
- Takrat, ko so svečke na torti dražje kot sama torta.

Še pomnite, nekdanji brigadirji?

Silvo Jaš

Pred menoj je barvna, a morda zaradi teže let že tudi malce porumenela fotografija. V teh hladnih dneh pa ima posebno vrednost. Nastala je pred tridesetimi leti v vročih poletnih mesecih na valovitih gričih Brdic pri Kožbani, v Goriških Brdih. Zakaj mi je tako draga, tako blizu, morda ne samo meni, temveč zagotovo večini obrazov, ki zrejo z nje? 1977. leta je bila na takratni OK ZSMS Slovenj Gradec, katere sekretar je bil Bojan Butolen, sprejeta zamisel, da bi

- Rada, je bilo kar pravšnje. Zanimivo pa je bilo predvsem to, da je bila glavna pokroviteljica brigade takratna Lesna z vsemi svojimi TOZD-i po Koroški, podobno kot so v njej sodelovali tudi mladi iz najrazličnejših koncev pokrajine. In tako smo brigadirji, naš komandant je bil prav Bojan Butolen, julija že sodelovali v 3. izmeni republiške delovne akcije »Kožbana 77« skupaj z MDB Janko Premrl - Vojko iz Idrije, ki pa žal ni bila popolna. Morda še zanimivost,

je za mnoge domačine Brdic pomenilo boljšo prihodnost in stik s svetom. Ker sem bil v brigadi zadolžen za področje informiranja, sem potem delovni organizaciji Lesna redno tedensko pošiljal poročila oziroma »raporte z akcije« o naših uspehih na delovišču in na področju interesnih in družabnih dejavnosti. Bili pa smo več kot samo uspešni, saj je brigada dobila 11 udarniških značk, 11 priznanj komandanta akcije, posebno priznanje za družbene dejav-

predsednik mladine Štefan Dravinski, takratni urednik Viharnika Mitja Schöndorfer, predsednik borčevske organizacije Ludvik Pušnik idr.

Še vedno je pred menoj fotografija, s katere zro mnogi znani, meni dragi obrazi. Takrat smo bili mladi, ustvarjalni, sedaj pa so leta in čas zarisala brazde v obraz slehernega izmed nas. Takratna akcija je bila za mnoge resnično pravo, najlepše in najsrečnejše gradbišče, tam se je kalilo in ustvarjalo pravo tovarištvo, pristni, topli in neposredni medčloveški odnosi, rojevale so se skrite simpatije ... Skratka, bili so nepozabni trenutki in doživetja, morda v razmislek marsikateremu mlademu danes, ki je za mnoge od njih prav gotovo prikrajšan.

mladi, ki so že kdaj koli prej sodelovali na nekaterih delovnih akcijah, ustanovili svojo lastno delovno brigado. Pobudo so podprle tudi vse takratne družbeno-politične strukture, manjkalo je še samo ime brigade. No, tudi tukaj je prišlo hitro do uskladitve. Ime znanega Mislinjčana, predvojnega aktivista, ki je padel v legendarnem Pohorskem bataljonu, Zdravka Čebularja

da je bila komendantka akcije Vida Mikoš iz Nove Gorice poznejša predsednica slovenskih mladincev. Ko smo prispeli na akcijo, se je z nje poslavljala 2. izmena, brigada Slavka Šlandra iz Grosupljega, v kateri je kot brigadir sodeloval zdajšnji premier Janez Janša. Brigadirji smo delali predvsem na ročnem izkopu vodovodnega omrežja ter urejanju in razširjanju cest, kar

nosti, bili smo petkrat udarni, dobili izredno udarništvo ter najvišje republiško priznanje – trak akcije. Med nami so bila v brigadi mnoga znana zdajšnja imena: Sonja Kralj, Primož Suhadolčan in drugi. Same brigadirje in delovišče pa so obiskali tudi predstavniki družbenega in političnega življenja občine Slovenj Gradec, žal sedaj že pokojni direktor Lesne Jože Pučko,

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADec D.D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pitržnik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično

oblikovanje in priprava za tisk: Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o. Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Tomo Jeseničnik

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tč. tarifne številke 3).

Anagram

GROB HRUP SE JE razvil iz tiste njegove znamenite melodije v decembru.

Kdo je skladatelj?

Foto: Gorazd Mlinšek

Znak – oddelčna meja v gozdu

Mlado drevo na minulem drevesu

Pogled od Puščavnika na Sv.Primož na Pohorju (11.12.2007)

ZAVAROVALNICA MARIBOR

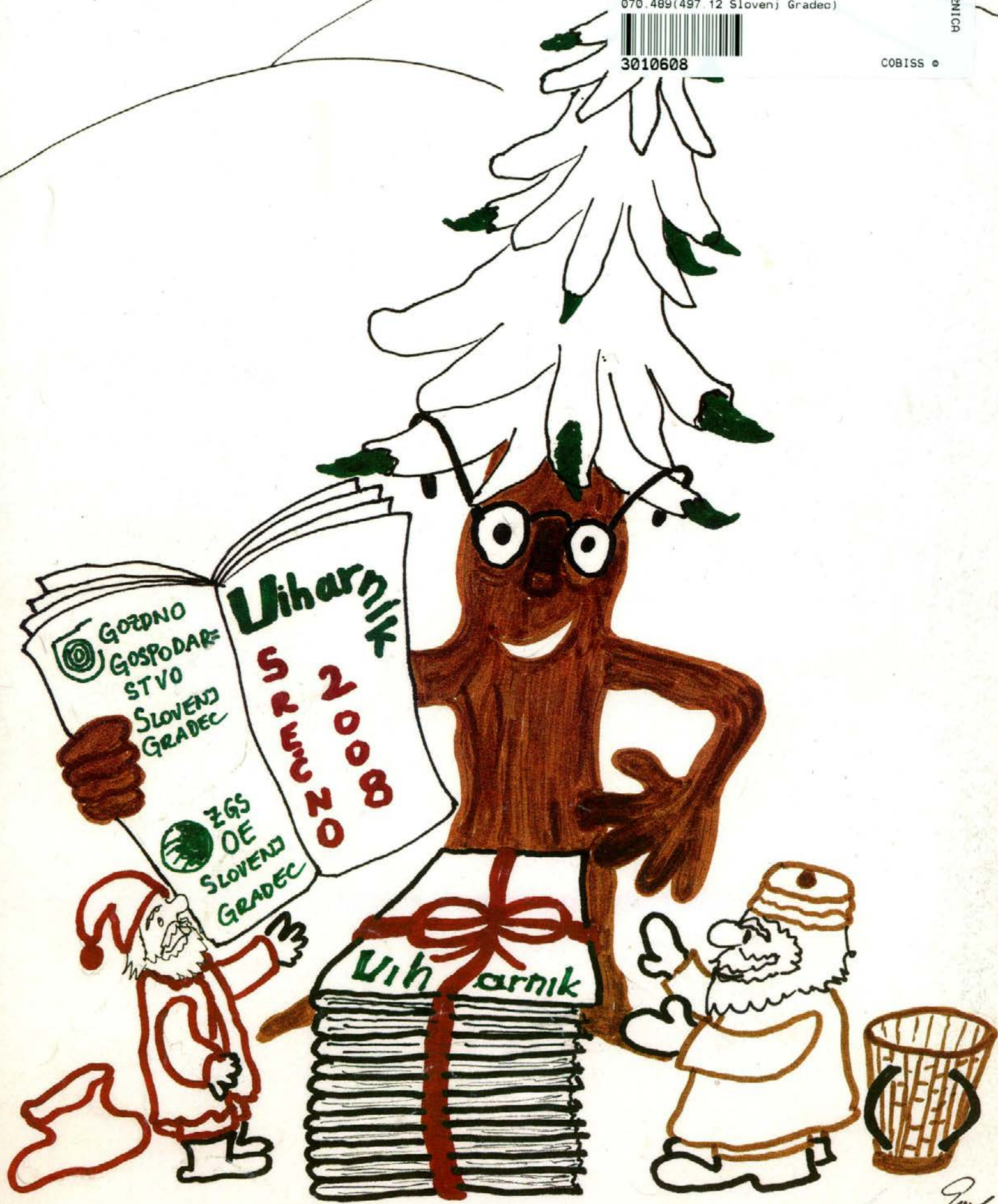
2008

070.489(497.12 Slovenj Gradec)

3010608

COBISS o

gorhoč